

Išorės sektoriaus statistikos metaduomenys

[Mokėjimų balansas \(MB\)](#)

[Tarptautinių investicijų balansas \(TIB\)](#)

[Paslaugų eksportas ir importas](#)

[Skola užsieniui](#)

[Užsienio atsargos](#)

Mokėjimų balansas (MB)

1. [Kontaktinė informacija](#)
2. [Teisinė informacija](#)
3. [Metodinė informacija](#)
4. [Duomenų tikslumas ir suderinamumas](#)
5. [Duomenų sklaida](#)
6. [Metaduomenų atnaujinimas](#)

Pavadinimas	Mokėjimų balansas (MB)
1. Kontaktinė informacija	
1.1. Institucija	Lietuvos bankas
1.2. Padalinys	Ekonomikos ir finansinio stabilumo tarnybos Statistikos departamento Išorės statistikos skyrius
1.3. Kontaktinis asmuo	Svetlana Šilgaliėnė ssilgaliene@lb.lt (8 5) 268 0410
2. Teisinė informacija	
2.1. Įsipareigojimas rinkti, sudaryti ir skleisti statistinę informaciją	LB atsakomybė rinkti ir sudaryti statistinę informaciją, reikalingą ECBS ir LB funkcijoms vykdyti, yra įtvirtinta LB įstatymo (su paskutiniais pakeitimais 2019 m.) 8 straipsnyje. Statistinės informacijos sklaidos atsakomybė yra apibrėžta LB įstatymo 55 straipsnyje, kuriame nustatoma, kad LB ne rečiau kaip kartą per mėnesį skelbia statistinę ir kitą informaciją. LB vykdo statistikos darbus pagal kiekvienais metais tvirtinamą Lietuvos banko statistikos programą .
2.2. Statistinės informacijos rinkimą užtikrinantys teisės aktai ir susitarimai	LB yra vadovaujanti institucija sudarant Lietuvos Respublikos mokėjimų balansą. Sudarant mokėjimų balansą (MB) LB naudoja statistinius duomenis, kuriuos teikia įvairios šalies institucijos. Lietuvos statistikos departamentas (LSD) teikia daugiausia duomenų, reikalingų MB sudaryti. Kiti svarbūs duomenų šaltiniai yra valstybės institucijos ir organizacijos, finansų institucijos, kiti ekonominiai vienetai, taip pat ECB ir TAB. Kiti dokumentai, kuriais užtikrinamas statistinės informacijos rinkimas: Lietuvos banko valdybos 2009 m. gruodžio 24 d. nutarimas Nr. 241 „Dėl statistinės informacijos ir duomenų, reikalingų sudarant Lietuvos Respublikos mokėjimų balansą ir tarptautinių investicijų balansą, pateikimo Lietuvos bankui tvarkos patvirtinimo“. Šiuo nutarimu nustatyta, kokius statistinius duomenis pagal nustatytus terminus turi teikti įvairios ministerijos, institucijos ir kiti ekonominiai vienetai; Lietuvos banko valdybos pirmininko 2010 m. vasario 25 d. įsakymas Nr. V2010/(1.7-0202)-02-42 „Dėl duomenų, reikalingų sudarant Lietuvos Respublikos mokėjimų balansą, tarptautinių investicijų

Pavadinimas	Mokėjimų balansas (MB)
	<p>balansą ir apskaičiuojant oficialiąsias tarptautines atsargas, pateikimo Lietuvos banke tvarkos patvirtinimo“;</p> <p>Lietuvos banko valdybos 2008 m. rugpjūčio 7 d. nutarimas Nr. 123 „Dėl Lietuvos Respublikos juridinių asmenų gaunamų užsienio paskolų be valstybės garantijos ir Respublikos užsienio ūkio subjektams suteikiamų paskolų įregistravimo Lietuvos banke tvarkos“;</p> <p>Lietuvos banko valdybos 2010 m. balandžio 15 d. nutarimas Nr.03-31 „Dėl sąskaitų tvarkytojų statistinės atskaitomybės“;</p> <p>Lietuvos banko ir Lietuvos statistikos departamento prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2009 m. gruodžio 9 d. duomenų apsikeitimo sutartis Nr. 20091208STAT-116(2009) ir 2001 m. liepos 23 d. Centrinio vertybinių popierių depozitoriumo ir Lietuvos banko sutartis Nr. 2001/87. Minėtose sutartyse nustatyta reikiamos statistinės informacijos ir duomenų teikimo tvarka;</p> <p>Lietuvos banko valdybos 2014 m. rugsėjo 2 d. nutarimas Nr. 03-158 „Dėl statistinių ataskaitų formų patvirtinimo“.</p>
3. Metodinė informacija	
3.1. Sąvokos ir apibrėžtys	<p>Lietuvos Respublikos mokėjimų balanse vartojami terminai ir apibrėžtys sudaryti remiantis tarptautiniais standartais, rekomenduojamais TVF mokėjimų balanso ir tarptautinių investicijų balanso vadove (šeštasis leidimas, MBV6), Europos sąskaitų sistemos (ESS 2010) ir Eurostato metodiniais reikalavimais (BoP Vademecum), 2011 m. gruodžio 9 d. ECB gairėmis (ECB/2011/23) ir Rekomendacijomis (ECB/2011/24) dėl ECB statistinės atskaitomybės reikalavimų išorės sektoriaus statistikos srityje bei tarptautiniame atsargų šablone ir vėlesniais jų pakeitimais, Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacijos (EBPO) Tiesioginių užsienio investicijų statistikos gairėmis (2008 m. ketvirtasis leidimas), 2005 m. sausio 12 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (EB) Nr. 184/2005 dėl mokėjimų balanso, tarptautinės prekybos paslaugomis ir tiesioginių užsienio investicijų Bendrijos statistikos.</p> <p>Mokėjimų balansas – statistinė ataskaita, kurioje atvaizduojamos atitinkamo laikotarpio šalies ekonominės operacijos (sandoriai) su likusiu pasauliu. Mokėjimų balanse parodomos ekonominės operacijos, įvykusios tarp šalies institucinių vienetų (rezidentų) ir užsienio institucinių vienetų (nerezidentų).</p> <p>Nerezidentai – instituciniai vienetai, kurių ekonominių interesų centras yra kitose šalyse, jie yra nuolat gyvenantys ir veikiantys kitose šalyse arba gyvenantys ir veikiantys Lietuvoje trumpiau negu vienus metus.</p> <p>Mokėjimų balanso sudarymas remiasi ekonominės nuosavybės pasikeitimo principu. Ekonominės nuosavybės pasikeitimas yra pagrindas nustatant kaupimo principu pagrįstų prekių sandorių, nesukurto finansinio ir nefinansinio turto atvaizdavimo laikotarpį. Keičiantis ekonominei nuosavybei perduodama visų rūšių rizika, susiję atlygiai ir visos nuosavybės teisės bei įsipareigojimai. Teisinė ir ekonominė nuosavybės gali skirtis.</p> <p>Kaupimo principas – sudarant mokėjimų balansą taikomas pajamų ir sąnaudų apskaitos principas, pagal kurį pajamos pripažįstamos tik kai jos uždirbamos, o sąnaudos – kai jos patiriamos, nepriklausomai nuo to, kada gaunami arba išleidžiami pinigai.</p> <p>Kaina (vertė) – mokėjimų balanso operacijos su nerezidentais skaičiuojamos rinkos verte, tačiau nesant galimybės nustatyti rinkos vertės, naudojami apskaitos atskaitomybės įrašai. Finansinio turto ir įsipareigojimų pozicijos (indėlių sąskaitų, mokėtinų / gautinų sąskaitų, paskolų) skaičiuojamos nominaliaja verte.</p> <p>Grynosios klaidos ir praleidimai – rezultatas, parodantis ekonominių operacijų, atvaizduojamų mokėjimų balanse,</p>

Pavadinimas	Mokėjimų balansas (MB)
	<p>disbalansą. Rezultatas galimas su pliuso arba minuso ženklu, kadangi mokėjimų balansui sudaryti naudojami įvairių šaltinių duomenys, todėl gali nesutapti realių ir finansinių išteklių nuosavybės pasikeitimo laikas ir pan.</p> <p>Einamoji sąskaita apima prekių, paslaugų, pirminių ir antrinių pajamų srautus tarp rezidentų ir nerezidentų.</p> <p>Paslaugos apima paslaugas, suteiktas nerezidentams (paslaugų kreditas arba eksportas) ir iš nerezidentų gautas paslaugas (paslaugų debetas arba importas). Paslaugos yra viena iš einamosios sąskaitos sudedamųjų dalių.</p> <p>Kelionės</p> <p><i>Kelionių paslaugos</i> apima prekes ir paslaugas, skirtas asmeniniam vartojimui, įsigytas Lietuvos piliečių užsienyje ir užsieniečių Lietuvoje, išbuvusių lankomoje šalyje ne ilgiau kaip vienus metus. Kelionių paslaugos skirstomos į dalykinių kelionių ir asmeninių kelionių paslaugas. Į šias paslaugas neįtraukiamas keleivių vežimas jų lankomoje šalyje, kai tokias transporto paslaugas teikia tos šalies vežėjai nerezidentai, taip pat tarptautinis keleivių vežimas. Abu šie atvejai įtraukiami į keleivių vežimo paslaugas transporto paslaugų straipsnyje. Taip pat neįtraukiamos keleivių įsigytos prekės, skirtos perparduoti.</p> <p>Kelionių paslaugos skaičiuojamos remiantis Valstybės sienos apsaugos tarnybos mėnesio duomenimis apie per pasienio punktus atvykusių į šalį keliautojų skaičių ir Statistikos departamento atvykstamojo ir išvykstamojo turizmo tyrimų duomenimis apie Lietuvos piliečių išlaidas užsienyje ir užsieniečių išlaidas Lietuvoje, jų kelionės tikslą ir trukmę bei ketvirtinių statistinių ataskaitų duomenimis apie viešbučių, sveikatingumo įstaigų ir turizmo agentūrų teikiamas paslaugas.</p> <p><i>Pašto ir kurjerių paslaugos</i> įtraukiamos į Transporto paslaugas.</p> <p><i>Kitos papildomos ir pagalbinės transporto paslaugos</i> (kurios nėra tiesiogiai susijusios su prekių ar žmonių judėjimu), susijusios su vienos rūšies transportu, atsispindi atitinkamos rūšies transporto (jūros, oro, geležinkelių, kelių ir pan.) Kitose paslaugose.</p> <p>Joms priskiriamos krovinių (tokių kaip konteinerių krova) tvarkymo, saugojimo ir sandėliavimo, pakavimo, valdymo ir navigacijos paslaugos vežėjams ir pan. Paslaugos, susijusios su daugiau nei vienos rūšies transportu ir kurių neįmanoma priskirti tam tikros rūšies transportui, atsispindi transporto rūšių, neparodytų kitose grupėse, Kitose paslaugose.</p> <p><i>Patentų ir autorystės teisių paslaugos</i> pateikiamos Tyrimų ir plėtros paslaugose.</p> <p>Pirminės pajamos parodo srautus mokėtinų ir gautinų sumų, gautų mainais kito asmens už suteiktą laikiną darbo, finansinių išteklių ar nefinansinio negamybinio turto panaudojimą.</p> <p>Pirminėms pajamoms priskiriama darbuotojų darbo užmokesčio kompensacija, investicijų pajamos ir kitos investicijų pajamos. Investicijų pajamos apima tiesioginių investicijų, portfelinių investicijų ir kitų investicijų bei oficialiųjų tarptautinių atsargų pajamas. Kitos pirminės pajamos apima produktų ir importo mokesčius, subsidijas ir nuomos mokesčius. Visos pajamos (arba faktiškai paskirstytos pajamos (dividendai), arba reinvestuotos pajamos), gautos iš investicinių fondų akcijų, priskiriamos šių akcijų turėtojams ir įtraukiamos į Pirmines pajamas.</p> <p>Portfelinių investicijų pajamos skaičiuojamos pagal kiekvieną vertybinį popierių debitoriaus metodu.</p> <p>Visos pajamos (arba faktiškai paskirstytos pajamos (dividendai), arba reinvestuotos pajamos), gautos iš investicinių fondų akcijų, priskiriamos šių akcijų turėtojams. Nuosavybės vertybinių popierių pajamos (kitos nei investicinių fondų) apima tik dividendus. Vertybinių popierių palūkanos skaičiuojamos kaupimo principu.</p>

Pavadinimas	Mokėjimų balansas (MB)
	<p><i>Kitos pirminės pajamos</i> apima produktų ir importo mokesčius, subsidijas ir nuomos mokesčius.</p> <p>Antrinių pajamų sąskaita parodo ekonomines operacijas, kurių metu nerezidentas neatlygintinai gauna ar perduoda rezidentui prekes, paslaugas ar finansinį / nefinansinį (pvz., asmeniniai pervedimai) turtą.</p> <p>Antrinės pajamos apima valdžios sektoriaus einamuosius turto ir pajamų mokesčius, narystės mokesčius tarptautinėse organizacijose, socialines įmokas ir išmokas, gaunamas ES ir kitos finansinės paramos Lietuvai lėšas bei įmokas į ES biudžetą (PVM ir bendromis nacionalinėmis pajamomis grindžiami Sąjungos nuosavi išteklių), informaciją apie prekybą apyvartiniais taršos leidimais, einamuosius pervedimus.</p> <p>Asmeniniai pervedimai apima rezidentų ir nerezidentų namų ūkių gautus / pervestus mokėjimus iš užsienio ar į užsienį, remiantis bankų ir pinigines perlaidas vykdančių operatorių duomenimis.</p> <p>Kapitalo sąskaitoje parodomos ES struktūrinių paramos fondų gaunamos lėšos investiciniams projektams finansuoti.</p> <p>Finansinė sąskaita rodo finansinio turto ir finansinių įsipareigojimų operacijas tarp rezidentų ir nerezidentų. Finansinės sąskaitos duomenys parodo einamosios sąskaitos sandorių finansavimo šaltinius.</p> <p>Finansinis užsienio turtas / įsipareigojimai klasifikuojami funkcinio požiūriu: tiesioginės užsienio investicijos, investicijų portfelis, kitos investicijos ir oficialiosios tarptautinės atsargos.</p> <p>Tiesioginės investicijos – tarptautinių investicijų kategorija, apimanti ilgalaikius ekonominius finansinius santykius ir interesus tarp investuotojo nerezidento (tiesioginio užsienio investuotojo) ir rezidento įmonės (tiesioginio investavimo įmonės) arba tarp investuotojo rezidento ir nerezidento įmonės. 10 procentų balsavimo teisių pripažįstama kaip žemutinė riba, kai tiesioginis užsienio investuotojas turi galimybę dalyvauti valdant tiesioginio investavimo įmonę.</p> <p>Grynieji tiesioginių investicijų srutai = investicijos į akcinį kapitalą + reinvesticijos + investicijos į skolos priemones.</p> <p>Skolos priemonės apima skolos vertybinius popierius, paskolas, prekybos kreditus ir kt. finansines priemones, susijusias su susietom įmonėm ar tiesioginiu investuotoju.</p> <p>Pirminiai duomenų šaltiniai yra suderinami, todėl koreguojama duomenų aprėptis, grupavimas ir duomenų dažnumas. Biržinių (listinguojamų) įmonių akcijos parodomos rinkos verte, o nebiržinių (nelistinguojamų) – balansine verte.</p> <p>Tiesioginės investicijos skaičiuojamos geografiniu pjūviu ir pagal ekonomines veiklas (naudojami EVRK kodai, atitinkantys Eurostato / EBPO ekonominių veiklų grupių kodavimą).</p> <p>Portfelinių investicijų kategorija apima nuosavybės (akcijos ir kolektyvinio investavimo fondų vienetai) ir skolos vertybinių popierių (vekseliai ir obligacijos, pinigų rinkos priemonės) operacijas. Kad vertybiniai popieriai būtų traktuojami kaip investicijų portfelio turtas (įsipareigojimai), valdoma įmonės dalis turi būti mažesnė kaip 10 procentų balsavimo teisių.</p> <p>Nuo 2006 m. portfelinėms investicijoms skaičiuoti naudojama ECB centrinė vertybinių popierių duomenų bazė. Duomenys apima skolos vertybinių popierių tipą, šalį ir išleidėjo sektorių, o duomenims palyginti naudojami vertybinių popierių kaina ir vertybinio popieriaus išleidimo valiuta.</p> <p>Išvestinės finansinės priemonės – finansinės priemonės, susietos su konkrečiu rodikliu ar preke (turtu) ir naudojamos finansų rinkose prekiaujant finansine rizika (palūkanų normos, valiutų kursų, kredito, prekių kainų ir pan.).</p>

Pavadinimas	Mokėjimų balansas (MB)
	<p>Nuo 2017 m. pasikeitė išvestinių priemonių srautų skaičiavimas. Pelno (nuostolio) ataskaitoje pateiktas įvykdytų išvestinių finansinių priemonių sandorių vertės padidėjimas / sumažėjimas (realizuotasis pelnas / nuostolis) yra laikomas išvestinių priemonių srautu. Realizuotasis pelnas parodo grynąjį sandorį turto pusėje, o realizuotasis nuostolis – grynąjį sandorį įsipareigojimų pusėje.</p> <p>Kitų investicijų kategorijai priskiriamos visos finansinės operacijos, neįtrauktos į tiesioginių investicijų, portfelinių investicijų, išvestinių finansinių priemonių arba oficialiųjų tarptautinių atsargų kategorijas. Kitos investicijos apima įsiskolinimus už prekes ir paslaugas, paskolas, grynuosius pinigus ir indėlius bei kitą užsienio turtą (įsipareigojimus).</p> <p>Kitų investicijų gryniesi pinigai ir indėliai, paskolos iš užsienio bankų yra papildomi Tarptautinio atsiskaitymo banko duomenimis. Specialiųjų skolinimosi teisių paskirstymas (ar atidėjimas) įskaitomas į rodiklį Centrinio banko gryniesi prisiimti įsipareigojimai.</p> <p>Oficialiosios tarptautinės atsargos – likvidus ir aukšto kreditingumo užsienio turtas, valdomas Lietuvos banko, turintis didelę paklausą ir kreditingumą LB valdomas užsienio turtas, kuris prireikus gali būti panaudotas netiesiogiai reguliuojant tarptautinių mokėjimų disbalansą ir kitiems panašiams tikslams. 2015 m. sausio 1 d. Lietuvai tapus euro zonos nare, oficialiąsias tarptautines atsargas sudaro reikalavimai ne euro zonos rezidentams konvertuojamosiomis valiutomis (išskyrus eurą), piniginis auksas, specialiosios skolinimosi teisės ir atsargų pozicija TVF.</p> <p>Oficialiosios tarptautinės atsargos apskaičiuojamos bendrąja verte, t. y. neatskaičius LB įsipareigojimų. Oficialiosios tarptautinės atsargos yra įvertintos rinkos kaina. Piniginis auksas ir vertybiniai popieriai perkainojami kartą per mėnesį, paskutinę mėnesio darbo dieną tos dienos rinkos kaina. Užsienio valiutų atsargų vertė perkainojama kiekvieną darbo dieną pagal tos dienos ECB skelbiamus euro ir užsienio valiutos santykius. Sukauptos pajamos įskaitomos į ataskaitinio laikotarpio indėlių ir vertybinių popierių likutį. Eurui tapus oficialia šalies valiuta, Lietuvos banko investicijos eurais nebėra laikomos oficialiosiomis tarptautinėmis atsargomis, todėl Lietuvos banko skelbiamoje oficialiųjų tarptautinių atsargų 2015 m. sausio mėn. statistikoje matomas techninis sumažėjimas.</p>
3.2. Aprėptis (duomenų aprėptis, aprėpties išimtys, neužfiksuota veikla)	Ketvirčio mokėjimų balanso rodiklių apimtis atitinka TVF mokėjimų balanso standartinių komponentų apimtį ir struktūrą. Duomenys apima visus šalies ekonomikos sandorius su likusiu pasauliu.
3.3. Klasifikacija ir skirstymas į sektorius	<p>MB sudedamosios dalys klasifikuojamos ir skirstomos į sektorius pagal rekomendacijas, pateiktas TVF mokėjimų balanso ir tarptautinių investicijų balanso vadovo šeštajame leidime (MBV6), Europos sąskaitų sistemoje (ESS 2010), Eurostato metodologiniuose reikalavimuose (BoP Vademecum), 2011 m. gruodžio 9 d. ECB gairėse (ECB/2011/23) ir Rekomendacijose (ECB/2011/24) dėl ECB statistinės atskaitomybės reikalavimų išorės sektoriaus statistikos srityje, tarptautiniame atsargų šablone, EBPO tiesioginių užsienio investicijų statistikos gairėse, 2005 m. sausio 12 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (EB) Nr. 184/2005 dėl mokėjimų balanso, tarptautinės prekybos paslaugomis ir tiesioginių užsienio investicijų.</p> <p>MB pagrindiniai straipsniai grupuojami į dvi pagrindines grupes: einamoji bei kapitalo sąskaitos ir finansinė sąskaita. Einamosios sąskaitos straipsniai skirstomi į prekes, paslaugas, pirmines ir antrines pajamas. Mokėjimų balanso straipsnio Prekės duomenys atitinka MBV6 standartus ir Jungtinių Tautų rekomendacijas dėl Tarptautinės prekių prekybos statistikos. MB straipsnis Paslaugos apima standartines paslaugų grupes, nurodytas MBV6 ir išplėstiniuose Eurostato bei EBPO paslaugų klasifikatoriuose. Transporto paslaugos klasifikuojamos pagal transporto priemonės rūšį: jūrų, oro, geležinkelių, kelių, vidaus vandens ir upių,</p>

Pavadinimas	Mokėjimų balansas (MB)
	<p>vamzdynų transportas, kitos papildomos ir pagalbinės transporto paslaugos. Be to, šios paslaugos skirstomos pagal funkcinę paskirtį: keleivių, krovinių vežimas ir kitos transporto paslaugos.</p> <p>Kapitalo ir finansinėje sąskaitose atvaizduojamos operacijos, susietos su išorės finansiniu turtu ir įsipareigojimais, jas klasifikuojant pagal funkcinės kategorijas (tiesioginės investicijos, portfelinės investicijos, išvestinės finansinės priemonės, kitos investicijos, oficialiosios tarptautinės atsargos) ir finansines priemones. Portfelinės investicijos, išvestinės finansinės priemonės, kitos investicijos taip pat klasifikuojamos pagal institucinius sektorius.</p> <p>Finansinės sąskaitos instituciniai sektoriai, finansinis turtas ir įsipareigojimai klasifikuojami kaip ir ESS 2010.</p>
<p>3.4. Skaičiavimo metodai (vertės nustatymas, apskaitos metodas, išplėtimo / užskaitos procedūros)</p>	<p>Mokėjimų balansas sudaromas remiantis buhalterinės apskaitos pagrindiniu dvejetainiu įrašo principu. Tai reiškia, kad kiekviena ekonominė operacija mokėjimų balanse parodoma du kartus – vieno straipsnio kredite su teigiamu aritmetiniu ženklu (+), o kito straipsnio debete su neigiamu aritmetiniu ženklu (-).</p> <p>Mokėjimų balanse visos operacijos (tiek prekių ir paslaugų, tiek ir finansinės) įvertinamos rinkos kainomis, t. y. kainomis, už kurias pardavėjas pasirengęs parduoti prekę, paslaugą ar finansinį turtą, o pirkėjas pasirengęs tą kainą sumokėti. Rinkos kainos, kuriomis įvertinamos atliktos operacijos, nebūtinai turi sutapti su tuo metu tarptautinėse rinkose kotiruojamomis kainomis. Vertinant finansinio turto ir įsipareigojimų operacijas, į operacijos kainą neturi būti įskaityti mokesčiai, rinkliavos, komisiniai.</p> <p>Operacijos užsienio valiuta perskaičiuojamos į eurus pagal ataskaitinio laikotarpio pabaigoje ECB skelbiamus orientacinius užsienio valiutos santykius.</p> <p>Investicijų pajamos atvaizduojamos kaupimo principu. Dividendai į investicijų pajamas įtraukiami tada, kada yra paskelbiami. Reinvesticijos skaičiuojamos to laikotarpio, kada buvo uždirbtas pelnas (patirtas nuostolis).</p> <p>MB einamojoje ir kapitalo sąskaitose operacijos skaičiuojamos bendrąja verte.</p> <p>Finansinio turto ir įsipareigojimų sandoriai per laikotarpį skaičiuojami netiesioginiu būdu, iš likučių skirtumų atimant kitus pokyčius, nesusijusius su sandoriais. Šis apskaitos principas taikomas visiems standartinių komponentų finansinio turto ir įsipareigojimų straipsniams.</p>
<p>3.5. Duomenų šaltiniai</p>	<p>MB statistikai rengti naudojami įvairūs informacijos šaltiniai – statistinės ataskaitos, statistiniai registrai, administraciniai šaltiniai, apklausos, Lietuvos banko apskaitos, tarptautinių organizacijų, kitų šalių ir žiniasklaidos duomenys, taip pat informacija, gaunama pagal vienkartinės užklausas iš Lietuvos ūkio subjektų, valstybės institucijų ir iš kolegų kitose valstybėse.</p> <p>Lietuvos Respublikos mokėjimų balansas sudaromas tiesioginės atskaitomybės (statistinių ataskaitų) principu. Dalį statistinės atskaitomybės formų tiesiogiai iš šalies ūkio subjektų renka Lietuvos bankas, dalį – LSD.</p> <p>Visos valstybės institucijos ir komerciniai bankai, Lietuvos bankui teikiantys ketvirtinius duomenis, teikia ir mėnesinius duomenis. Investiciniai pensijų fondai teikia informaciją kas mėnesį. Mėnesiniai duomenys iš kitų sektorių renkami darant ūkio subjektų atrankinę apklausą. Ūkio subjektai pasirenkami atsižvelgiant į jų dalyvavimo</p>

Pavadinimas	Mokėjimų balansas (MB)
	<p>konkrečioje veikloje lygi arba operacijų su nerezidentais apimtį. Iš beveik 5 000 kitų sektorių Lietuvos ūkio subjektų (rezidentų), kurie LSD teikia ketvirtinius duomenis, apie 200 vienetų LB taip pat pateikia ir mėnesinius duomenis.</p> <p>Pagrindiniai duomenų šaltiniai</p> <p>Mokėjimų balanso straipsnio Prekės duomenys rengiami remiantis LSD pateiktais užsienio prekybos duomenimis, kurie gaunami iš Ekstrastato (muitinės deklaracijų duomenys apie Lietuvos prekybą su ne ES šalimis) ir Intrastato (įmonių, prekiaujančių su ES šalimis) sistemų.</p> <p>Pirminiai duomenys apie Lietuvos ūkio subjektų suteiktas paslaugas nerezidentams (paslaugų eksportą) ir nerezidentų suteiktas paslaugas Lietuvos rezidentams (paslaugų importą) gaunami iš įvairių šaltinių. Pagrindinis šaltinis yra ketvirtinės statistinės ataskaitos, kurias iš nebankinio sektoriaus respondentų renka LSD.</p> <p>Lietuvos bankas tiesiogiai renka duomenis iš šalies pinigų finansų institucijų (PFI). Pirminius duomenis apie Vyriausybės teikiamas (gaunamas) paslaugas teikia Lietuvos Respublikos finansų ministerija, Valstybinė mokesčių inspekcija ir Respublikos užsienio reikalų ministerija. Valstybinė ligonių kasa prie Sveikatos apsaugos ministerijos teikia duomenis apie užsienio valstybėms sumokėtas ir iš jų gautas lėšas už suteiktas sveikatos priežiūros paslaugas.</p> <p>Mėnesiniams paslaugų duomenims skaičiuoti naudojami administracinių duomenų šaltinio, tai yra Tarpžinybinės mokesčių duomenų saugyklos, duomenys.</p> <p>Kelionių paslaugoms apskaičiuoti naudojami pirminiai duomenys apie į Lietuvą atvykusių iš ne ES šalių ir išvykusių į šias šalis asmenų skaičių, kuriuos kas mėnesį teikia Valstybės sienos apsaugos tarnyba prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos, LSD pateikiami atrankinio tyrimo duomenys apie Lietuvos piliečių išlaidas užsienyje ir kelionės trukmę bei ketvirtinių statistinių ataskaitų duomenys apie viešbučių, sveikatingumo įstaigų ir turizmo agentūrų teikiamas paslaugas.</p> <p>Pagrindiniai duomenų šaltiniai, naudojami darbo pajamoms apskaičiuoti, yra duomenys apie fizinių asmenų pinigines pašto perlaidas, pervedimus per bankus, duomenys apie Lietuvos Respublikos ambasadų bei atstovybių išlaidas, socialinio draudimo įmokas, kurias moka užsienio ambasadoms samdomiems Lietuvos piliečiams, ir Lietuvos darbo biržos prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos duomenys apie nerezidentams išduotus leidimus dirbti Lietuvoje.</p> <p>Pagrindiniai tiesioginių investicijų pajamų duomenų šaltiniai yra Statistikos departamento ketvirtinė tiesioginių užsienio investicijų ataskaita ir komercinių bankų mėnesinės ir ketvirtinės ataskaitos.</p> <p>Pagrindiniai duomenų šaltiniai apie investicijų portfelio pajamas yra Lietuvos Respublikos finansų ministerijos teikiami duomenys apie sukauptas palūkanas už valstybės išleistus skolos vertybinius popierius. Pastaruoju metu svarbiu duomenų šaltiniu, leidžiančiu papildyti ir patikrinti gaunamus duomenis, tapo Lietuvos banke sukurtų vertybinių popierių išleidėjų ir turėtojų duomenų bazių bei ECB centralizuotos vertybinių popierių duomenų bazės duomenys.</p> <p>Pagrindiniai duomenų šaltiniai kitų investicijų pajamoms apskaičiuoti yra kitų sektorių ir komercinių bankų ketvirtinės ataskaitos, Lietuvos</p>

Pavadinimas	Mokėjimų balansas (MB)
	<p>Respublikos finansų ministerijos teikiami duomenys apie sukauptas palūkanas už valstybės vardu ir su valstybės garantija gautas paskolas, LB užsienio paskolų registro duomenys apie gautas užsienio paskolas be valstybės garantijos ir nerezidentams suteiktas paskolas. Oficialiųjų tarptautinių atsargų pajamos apskaičiuojamos remiantis Lietuvos banko balanso duomenimis. Pagrindinis duomenų šaltinis kitoms pirminėms pajamos apskaičiuoti yra Lietuvos Respublikos finansų ir užsienio reikalų ministerijų pateikiami duomenys pagal valstybes.</p> <p>Antrinių pajamų pagrindinis duomenų šaltinis yra komercinių bankų ir akcinės bendrovės „Lietuvos paštas“ duomenys apie tarptautinius mokėjimus.</p> <p>Pagrindiniai kapitalo pervedimų duomenų šaltiniai yra duomenys apie lėšas, gaunamas iš ES struktūrinių paramos fondų ir ketvirtiniai duomenys apie šalies ūkio subjektų skolų nurašymą.</p> <p>Tiesioginių užsienio investicijų statistikai sudaryti naudojami šie šaltiniai:</p> <ul style="list-style-type: none"> i) ketvirtinės bei metinės tiesioginių užsienio investicijų ataskaita (TUI-01); ii) LB užsienio paskolų registro duomenys apie gautas užsienio paskolas be valstybės garantijos ir nerezidentams suteiktas paskolas, susijusias su tiesioginėmis investicijomis; iii) LSD teikiami nerezidentų įsigyto nekilnojamojo turto Lietuvoje ataskaitiniai duomenys (likučiai laikotarpio pabaigoje ir srautai pagal valstybes); iv) NASDAQ OMX Baltic exchanges ataskaitiniai duomenys apie Baltijos šalyse registruotų nuosavybės ir skolos vertybinių popierių bei kolektyvinio investavimo fondų vienetų kainas bei duomenys apie biržinių akcijų turėtojus; v) ketvirtinė komercinių bankų ataskaita mokėjimų balansui sudaryti (B-09-01); vi) metinės finansinės įmonių ataskaitos naudojamos tiesioginių užsienio investicijų akciniam kapitalui apskaičiuoti. <p>Portfelinių investicijų statistikai sudaryti naudojami šie šaltiniai:</p> <ul style="list-style-type: none"> i) ataskaitiniai duomenys apie viešosios apyvartos tarpininkų ir komercinių bankų sąskaitose esančių vertybinių popierių likučių pasiskirstymą pagal turėtojų sektorius ir šalis (pagal kiekvieną vertybinį popierių); ii) kolektyvinio investavimo ir pinigų rinkos fondų mėnesinės ataskaitos (KIS-01); iii) finansų ministerijos teikiami mėnesiniai duomenys apie Vyriausybės išleistus ir įsigytus vertybinius popierius; iv) Centrinio vertybinių popierių depozitoriumo teikiami mėnesiniai duomenys apie šalyje išleistų vertybinių popierių emisijas (įtraukiant Vyriausybės vertybinius popierius); v) komercinių bankų ataskaita apie tarptautinius mokėjimus mokėjimų balansui sudaryti (B-09-02); vi) NASDAQ OMX Baltic exchanges ataskaitiniai duomenys apie Baltijos šalyse registruotų nuosavybės ir skolos vertybinių popierių bei kolektyvinio investavimo fondų vienetų kainas bei duomenys apie biržinių akcijų turėtojus; vii) ECB centralizuotos vertybinių popierių duomenų bazės (CSDB)

Pavadinimas	Mokėjimų balansas (MB)
	<p>duomenys apie vertybinių popierių likučius pagal priemones, emitento šalis ir sektorius, valiutas, vertybinių popierių palūkanas, dividendus.</p> <p>Finansinių išvestinių priemonių statistikai sudaryti naudojami šie šaltiniai:</p> <p>i) ketvirtinė komercinių bankų ataskaita (B-09-01);</p> <p>ii) LB balanso duomenys apie atpirkimo skolinimosi ir išvestinių finansinių priemonių sandorius.</p> <p>Kitų investicijų statistikai sudaryti naudojami šie šaltiniai:</p> <p>i) LSD teikiama įmonės finansinės ir komercinės veiklos su nerezidentais ataskaita (F-06) yra naudojama prekybos kreditui, gautinoms/mokėtinoms įmokoms, indėliams apskaičiuoti;</p> <p>ii) ketvirtinė komercinių bankų operacijų su nerezidentais ataskaita (B-09-01);</p> <p>iii) Finansų ministerijos duomenys apie valstybės vardu ir su valstybės garantija gautas ir gražintas paskolas, numatomus palūkanų mokėjimus, palūkanas už kredito linijas ir kredito linijų panaudojimą, valstybės lėšų indėlius užsienyje, kitas užsienyje investuotas lėšas;</p> <p>iv) įmonės finansinės ir komercinės veiklos su nerezidentais ataskaita (B-09-04);</p> <p>v) LB užsienio paskolų registro duomenys apie juridinių asmenų gautas užsienio paskolas be valstybės garantijos ir nerezidentams suteiktas paskolas, susijusias su tiesioginėmis investicijomis;</p> <p>vi) LB balanso duomenys apie tarptautines operacijas;</p> <p>vii) Tarptautinio investicijų banko duomenys apie rezidentų indėlius užsienio bankuose.</p> <p>Pagrindinis duomenų šaltinis oficialiųjų tarptautinių atsargų pokyčiams (srautams ir likučiams) apskaičiuoti yra LB finansinės apskaitos informacinėje sistemoje (FAIS) esantys išsamūs LB balanso duomenys</p>
3.6. Statistiniai metodai	<p>Prekės</p> <p>LSD užsienio prekybos prekių importas įvertinamas c.i.f. verte (angl. cost, insurance, freight), o prekių eksportas – f.o.b. (angl. free on board) verte. Vadovaujantis mokėjimų balanso sudarymo metodika, užsienio prekybos eksporto ir importo apimtys apskaičiuojamos f.o.b. kainomis, kai statistinė importo vertė neapima muito ir vidinių mokesčių. Todėl, sudarant mokėjimų balansą, atliekamas koregavimas, kai iš prekių importo vertės atimamas frachtas (su prekių gabenimu susijusios išlaidos). Frachtas skaičiuojamas pagal atskirą transporto rūšį ir atsižvelgiant į tai, iš kurios šalies vežamas kroviny. Apskaičiuotos krovinio transportavimo išlaidos pridedamos prie transporto paslaugų, o išskaičiuotos su krovinio draudimu susijusios išlaidos įrašomos į draudimo (krovinių) paslaugas. Be to, papildomai koreguojami prekybos duomenys, įtraukiant duomenis apie neteisėtai įvežtas prekes (alkoholio ir cigarečių kontrabanda).</p> <p>Tiesioginės investicijos</p> <p>Nuo 2007 m. į tiesiogines investicijas įtraukiamos investicijos į privatų nekilnojamąjį turtą. Nuo 2009 m. ketvirtiniai investicijų į užsienį ir į Lietuvą duomenys (srautai ir likučiai) apima rezidentų ir nerezidentų susietų įmonių duomenis.</p>

Pavadinimas	Mokėjimų balansas (MB)
	Ūkio subjektų atrankinės apklausos metu gauti mėnesiniai duomenys ekstrapoliuojami taikant atitinkamus išplėtimo koeficientus. Kadangi atskiri mėnesiniai mokėjimų balanso rodikliai apskaičiuojami taikant ekstrapoliavimo koeficientus ir atitinkamai nustatant vertę, ketvirtį sudarančių trijų mėnesių rodiklių duomenų suma nebūtinai sutampa su atitinkamo ketvirčio duomenimis
4. Duomenų tikslumas ir suderinamumas	
4.1. Duomenų teisingumo patvirtinimas	Sudarant mokėjimų balansą, visi balanso atitinkamų straipsnių duomenys tikrinami vidinio nuoseklumo ir nuoseklumo per atitinkamą laikotarpį požiūriais. Papildomai gauti duomenys palyginami (derinami) su atitinkamais kitų statistikos šaltinių duomenimis. Sudarant pirminius statistinius duomenis ir rengiant apibendrintą statistinę informaciją naudojamos įvairios tam tikslui sukurtos (ir nuolat atnaujinamos) programinės priemonės
4.2. Duomenų revizijos	Sudarius ketvirčio mokėjimų balansą, tikslinami ankstesni to ketvirčio mėnesių duomenys. Sudarius ataskaitinių metų antrojo ketvirčio duomenis, revizijuojami pirmojo ketvirčio duomenys. Ši revizija atliekama todėl, kad parengus prieš tai buvusių metų duomenis, keičiasi metų pabaigos likučių duomenys. Pirmą kartą ataskaitinių metų visų ketvirčių duomenys revizijuojami sudarant ketvirtojo ketvirčio ir metų duomenis praėjus trims mėnesiams po ataskaitinių metų pabaigos (kitų metų kovo mėn.). Revizijuojant ketvirtinius duomenis, dar kartą revizijuojami ir mėnesiniai duomenys. Galutiniai ataskaitinių metų ketvirtiniai ir mėnesiniai duomenys (revizijuojant kovo mėn. skelbtus duomenis) parengiami praėjus devyniems mėnesiams po ataskaitinių metų pabaigos. Ataskaitinių metų rugsėjo mėn. gali būti revizijuojami trijų metų mokėjimų balansų duomenys (ketvirtiniai ir mėnesiniai).
4.3. Duomenų suderinamumas tarp sektorių ir tarp skirtingų statistikos sričių	Mokėjimų balanso duomenys yra suderinti su nacionalinių sąskaitų ir valdžios finansų statistikos duomenimis. Sandoriai, pateikiami MB, yra suderinti su tarptautinių investicijų balanso likučių duomenimis. MB sandoriai PFĮ sektoriuje iš esmės yra suderinti su pinigų statistika. Mėnesiniai, ketvirtiniai ir metiniai laiko eilučių duomenys mokėjimų balanse yra nuoseklūs. Skirtumai tarp pirmų trijų ketvirčių pirminių duomenų ir metinių duomenų yra pašalinami, kai skelbiami metiniai galutiniai duomenys. Sudarius ketvirtinius mokėjimų balanso duomenis, tikslinami kiekvieno to ketvirčio mėnesio duomenys
5. Duomenų sklaida	
5.1. Duomenų periodiškumas ir skelbimo terminai	Mėnesiniai mokėjimų balanso duomenys ir trumpas pagrindinių rodiklių aprašymas nacionaliniu lygiu skelbiami praėjus 44 dienoms ataskaitiniam mėnesiui pasibaigus. Ketvirtiniai mokėjimų balanso duomenys ir trumpas pagrindinių rodiklių aprašymas skelbiami praėjus 82 dienoms po ataskaitinio ketvirčio pabaigos. Mėnesinio ir ketvirtinio mokėjimų balansų duomenų skelbimo datos pateiktos duomenų skelbimo kalendoriuje
5.2. Duomenų sklaidos formos	Mėnesiniai ir ketvirtiniai mokėjimų balanso duomenys skelbiami: <ul style="list-style-type: none"> - Išorės sektoriaus statistikos pranešime - Lietuvos banko interneto svetainėje LB taip pat MB duomenis teikia ECB, Eurostatui, TVF ir EBPO pagal nustatytus duomenų pateikimo reikalavimus ir terminus.
6. Metaduomenų atnaujinimas	Metaduomenys peržiūrimi ir atnaujinami kartą per metus. Metaduomenų atnaujinimo data: 2020-06-30.

Tarptautinių investicijų balansas (TIB)

1. [Kontaktinė informacija](#)
2. [Teisinė informacija](#)
3. [Metodinė informacija](#)
4. [Duomenų tikslumas ir suderinamumas](#)
5. [Duomenų sklaida](#)
6. [Metaduomenų atnaujinimas](#)

Pavadinimas	Tarptautinių investicijų balansas (TIB)
1. Kontaktinė informacija	
1.1. Institucija	Lietuvos bankas
1.2. Padalinys	Ekonomikos ir finansinio stabilumo tarnybos Statistikos departamento Išorės statistikos skyrius
1.3. Kontaktinis asmuo	Svetlana Šilgalienė ssilgaliene@lb.lt (8 5) 268 0410
2. Teisinė informacija	
2.1. Įsipareigojimas rinkti, sudaryti ir skleisti statistinę informaciją	LB atsakomybė rinkti ir sudaryti statistinę informaciją, reikalingą ECBS ir LB funkcijoms vykdyti, yra įtvirtinta LB įstatymo (su paskutiniais pakeitimais 2019 m.) 8 straipsnyje. Statistinės informacijos sklaidos atsakomybė yra apibrėžta LB įstatymo 55 straipsnyje, kuriame nustatoma, kad LB ne rečiau kaip kartą per mėnesį skelbia statistinę ir kitą informaciją. LB vykdo statistikos darbus pagal kiekvienais metais tvirtinamą Lietuvos banko statistikos programą .
2.2. Statistinės informacijos rinkimą užtikrinantys teisės aktai ir susitarimai	Lietuvos banko valdybos 2009 m. gruodžio 24 d. nutarimas Nr. 241 „Dėl Statistinės informacijos ir duomenų, reikalingų sudarant Lietuvos Respublikos mokėjimų balansą ir tarptautinių investicijų balansą, pateikimo Lietuvos bankui tvarkos patvirtinimo“. Šiuo nutarimu nustatyta, kokius statistinius duomenis pagal nustatytus terminus turi teikti įvairios ministerijos, institucijos ir kiti ekonominiai vienetai; Lietuvos banko valdybos pirmininko 2010 m. vasario 25 d. įsakymas Nr. V2010/(1.7-0202)-02-42 „Dėl duomenų, reikalingų sudarant Lietuvos Respublikos mokėjimų balansą, tarptautinių investicijų balansą ir apskaičiuojant oficialiąsias tarptautines atsargas, pateikimo Lietuvos banke tvarkos patvirtinimo“; Lietuvos banko valdybos 2008 m. rugpjūčio 7 d. nutarimas Nr. 123 „Dėl Lietuvos Respublikos juridinių asmenų gaunamų užsienio paskolų be valstybės garantijos ir Respublikos užsienio ūkio subjektams suteikiamų paskolų įregistravimo Lietuvos banke tvarkos“; Lietuvos banko valdybos 2010 m. balandžio 15 d. nutarimas Nr.03-31 „Dėl sąskaitų tvarkytojų statistinės atskaitomybės“; Lietuvos banko valdybos 2014 m. rugsėjo 2 d. nutarimas Nr. 03-158 „Dėl statistinių ataskaitų formų patvirtinimo“. Statistinės informacijos ir duomenų teikimo sutartys su Lietuvos statistikos departamentu ir Finansų ministerija.
3. Metodinė informacija	
3.1. Sąvokos ir apibrėžtys	Lietuvos Respublikos tarptautinių investicijų balanse vartojami terminai ir apibrėžtys sudaryti remiantis tarptautiniais standartais, rekomenduojamais TVF mokėjimų balanso ir tarptautinių investicijų

Pavadinimas	Tarptautinių investicijų balansas (TIB)
	<p>balanso vadove (šeštasis leidimas, MBV6), Europos sąskaitų sistemos (ESS 2010) ir Eurostato metodiniais reikalavimais (BoP Vademecum), 2011 m. gruodžio 9 d. ECB gairėmis (ECB/2011/23) ir Rekomendacijomis (ECB/2011/24) dėl ECB statistinės atskaitomybės reikalavimų išorės sektoriaus statistikos srityje bei tarptautiniame atsargų šablone ir vėlesniais jų pakeitimais, Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacijos Tiesioginių užsienio investicijų statistikos gairėmis, 2005 m. sausio 12 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (EB) Nr. 184/2005 dėl mokėjimų balanso, tarptautinės prekybos paslaugomis ir tiesioginių užsienio investicijų Bendrijos statistikos.</p> <p>Tarptautinių investicijų balansas yra statistinė ataskaita, kuri parodo šalies finansinio užsienio turto ir įsipareigojimų užsieniui likučius atitinkamo atskaitinio laikotarpio pabaigoje. Pats tarptautinių investicijų balansas (užsienio turto likutis minus tarptautinių finansinių įsipareigojimų likutis) parodo, ar šalis yra debitorė, ar kreditorė užsienio šalių atžvilgiu, o kartu su nefinansinio turto likučiais – grynąją šalies ekonomikos vertę.</p> <p>Atskaitinio laikotarpio pabaigos investicijų likutis yra atliktų finansinių operacijų tarp rezidentų ir nerezidentų, finansinio turto (įsipareigojimų) vertės pasikeitimo (pvz., dėl valiutos santykio svyravimų) ir kitų pokyčių (perklasifikavimo) rezultatas.</p> <p>Finansinis užsienio turtas pirmiausia klasifikuojamas funkcinio požiūriu: tiesioginės investicijos, portfelinės investicijos, kitos investicijos ir oficialiosios tarptautinės atsargos.</p> <p>Tiesioginės investicijos – tarptautinių investicijų kategorija, apimanti ilgalaikius ekonominius finansinius santykius ir interesus tarp investuotojo nerezidento (tiesioginio užsienio investuotojo) ir rezidento įmonės (tiesioginio investavimo įmonės) arba tarp investuotojo rezidento ir nerezidento įmonės. 10 procentų balsavimo teisių pripažįstama kaip žemutinė riba, kai tiesioginis užsienio investuotojas turi galimybę dalyvauti valdant tiesioginio investavimo įmonę.</p> <p>Portfelinių investicijų kategorija apima nuosavybės (akcijos ir kolektyvinio investavimo fondų vienetai) ir skolos vertybinių popierių (vekseliai ir obligacijos, pinigų rinkos priemonės) operacijas. Kad vertybiniai popieriai būtų traktuojami kaip investicijų portfelio turtas (įsipareigojimai), valdoma įmonės dalis turi būti mažesnė kaip 10 procentų balsavimo teisių.</p> <p>Išvestinės finansinės priemonės – finansinės priemonės, susijusios su konkrečiu rodikliu ar preke (turtu) ir naudojamos finansų rinkose prekiaujant finansine rizika (palūkanų normos, valiutų kursų, kredito, prekių kainų ir pan.).</p> <p>Kitų investicijų kategorijai priskiriamos visos finansinės operacijos, neįtrauktos į tiesioginių užsienio investicijų, portfelinių investicijų, išvestinių finansinių priemonių arba oficialiųjų tarptautinių atsargų kategorijas. Kitos investicijos apima įsiskolinimus už prekes ir paslaugas, paskolas, grynuosius pinigus ir indėlius bei kitą užsienio turtą (įsipareigojimus).</p> <p>Oficialiosios tarptautinės atsargos – likvidus ir aukšto kreditingumo užsienio turtas, valdomas LB, turintis didelę paklausą ir kreditingumą LB valdomas užsienio turtas, kuris prireikus gali būti panaudotas netiesiogiai reguliuojant tarptautinių mokėjimų disbalansą ir kitiems panašioms tikslams. 2015 m. sausio 1 d. Lietuvai sudaro euro zonos nare, oficialiąsias tarptautines atsargas taparo reikalavimai ne euro zonos rezidentams konvertuojamosiomis valiutomis (išskyrus eurą), piniginis auksas, specialiosios skolinimosi teisės ir atsargų pozicija TVF.</p> <p>Visos funkcinės investicijos yra pateikiamos pagal finansines priemones ir sektorius ir parodomos kaip likučiai atskaitinio laikotarpio pabaigoje.</p> <p>TIB duomenys yra naudojami bendrajai užsienio skolai sudaryti.</p>

Pavadinimas	Tarptautinių investicijų balansas (TIB)
3.2. Aprėptis (duomenų aprėptis, aprėpties išimtys, neužfiksuota veikla)	Duomenys apima visos šalies ekonomikos finansinio turto ir įsipareigojimų likučius su nerezidentais (likusiu pasauliu).
3.3. Klasifikacija ir skirstymas į sektorius	<p>TIB sudedamosios dalys klasifikuojamos ir skirstomos į sektorius pagal rekomendacijas, pateiktas TVF mokėjimų balanso ir tarptautinių investicijų balanso vadovo šeštajame leidime (MBV6), Europos sąskaitų sistemoje (ESS 2010), Eurostato metodiniuose reikalavimuose (BoP Vademecum), 2011 m. gruodžio 9 d. ECB gairėse (ECB/2011/23) ir Rekomendacijose (ECB/2011/24) dėl ECB statistinės atskaitomybės reikalavimų išorės sektoriaus statistikos srityje bei tarptautiniame atsargų šablono, Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacijos tiesioginių užsienio investicijų statistikos gairėse, 2005 m. sausio 12 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (EB) Nr. 184/2005 dėl mokėjimų balanso, tarptautinės prekybos paslaugomis ir tiesioginių užsienio investicijų.</p> <p>TIB yra klasifikuojamas pagal funkcines kategorijas, finansines priemones, institucinius sektorius bei trukmę.</p>
3.4. Skaičiavimo metodai (vertės nustatymas, apskaitos metodas, išplėtimo / užskaitos procedūros)	<p>Vertinant finansinio turto ir įsipareigojimų likučius, priemonės, kuriomis prekiaujama, įvertinamos rinkos kaina, o kitos finansinės priemonės – apskaitos verte. Nuo 2015 m. tarptautinių investicijų likučiai yra pateikiami eurais, o duomenys, pateikti kitomis valiutomis, yra konvertuojami į eurus pagal LB pateiktą laikotarpio pabaigos valiutos keitimo kursą.</p> <p>Apskaitos bazė: pagrindinis šaltinis apskaičiuojant TIB likučius yra ketvirtinės ataskaitos. Tai reiškia, kad likučiai praėjusio laikotarpio pabaigoje yra lygus ataskaitinio periodo pradžios likučiams.</p> <p>Išorės finansinio turto ir įsipareigojimų aprėptis: šalies TIB finansinių investicijų priemonių likučiai pateikiami bendrąja verte.</p>
3.5. Duomenų šaltiniai	<p>TIB statistikai rengti naudojami įvairūs informacijos šaltiniai – statistinių ataskaitų, statistinių registrų, administracinių šaltinių, apklausų, Lietuvos banko apskaitos, Eurostato ir tarptautinių finansinių organizacijų, kitų šalių ir žiniasklaidos duomenys, taip pat informacija, gaunama pagal vienkartinės užklausas iš Lietuvos ūkio subjektų, valstybės institucijų ir iš kolegų kitose valstybėse.</p> <p>Tiesioginių investicijų statistikai sudaryti naudojami šie šaltiniai:</p> <ul style="list-style-type: none"> i) ketvirtinės bei metinės tiesioginių užsienio investicijų ataskaita (TUI-01); ii) LB užsienio paskolų registro duomenys apie gautas užsienio paskolas be valstybės garantijos ir nerezidentams suteiktas paskolas, susijusias su tiesioginėmis investicijomis; iii) nerezidentų įsigyto nekilnojamojo turto Lietuvoje ataskaitiniai duomenys teikiami LS (likučiai laikotarpio pabaigoje ir srautai pagal valstybes); iv) NASDAQ OMX Baltic exchanges ataskaitiniai duomenys apie Baltijos šalyse registruotų nuosavybės ir skolos vertybinių popierių bei kolektyvinio investavimo fondų vienetų kainas bei duomenys apie biržinių akcijų turėtojus; v) ketvirtinė komercinių bankų ataskaita mokėjimų balansui sudaryti (B-09-01); vi) metinės finansinės įmonių ataskaitos, naudojamos tiesioginių užsienio investicijų akciniam kapitalui apskaičiuoti; <p>Portfelinių investicijų statistikai sudaryti naudojami šie šaltiniai:</p> <ul style="list-style-type: none"> i) ataskaitiniai duomenys apie viešosios apyvartos tarpininkų ir komercinių bankų sąskaitose esančių vertybinių popierių likučių pasiskirstymą pagal turėtojų sektorius ir šalis (pagal kiekvieną vertybinį popierių); ii) kolektyvinio investavimo ir pinigų rinkos fondų mėnesinės

Pavadinimas	Tarptautinių investicijų balansas (TIB)
	<p>ataskaitos (KIS-01);</p> <p>iii) Finansų ministerijos teikiami mėnesiniai duomenys apie Vyriausybės išleistus ir įsigytus vertybinius popierius;</p> <p>iv) Centrinio vertybinių popierių depozitoriumo teikiami mėnesiniai duomenys apie šalyje išleistų vertybinių popierių emisijas (įtraukiant Vyriausybės vertybinius popierius);</p> <p>v) komercinių bankų ataskaita apie tarptautinius mokėjimus mokėjimų balansui sudaryti (B-09-02);</p> <p>vi) NASDAQ OMX Baltic exchanges ataskaitiniai duomenys apie Baltijos šalyse registruotų nuosavybės ir skolos vertybinių popierių bei kolektyvinio investavimo fondų vienetų kainas bei duomenys apie biržinių akcijų turėtojus;</p> <p>vii) ECB centralizuotos vertybinių popierių duomenų bazės (CSDB) duomenys apie vertybinių popierių likučius pagal priemones, emitento šalis ir sektorius, valiutas, vertybinių popierių palūkanas, dividendus.</p> <p>Finansinių išvestinių priemonių statistikai sudaryti naudojami šie šaltiniai:</p> <p>i) LS teikiama įmonės finansinės ir komercinės veiklos su nerezidentais ataskaita (F-06);</p> <p>ii) ketvirtinė komercinių bankų ataskaita (B-09-01) ir duomenys, teikiami pensijų bei kolektyvinio investavimo fondų;</p> <p>iii) LB balanso duomenys apie atpirkimo skolinimosi ir išvestinių finansinių priemonių sandorius.</p> <p>Kitų investicijų statistikai sudaryti naudojami šie šaltiniai:</p> <p>i) LS teikiama įmonės finansinės ir komercinės veiklos su nerezidentais ataskaita (F-06) naudojama prekybos kreditui, gautinoms / mokėtinoms įmokoms, indėliams apskaičiuoti;</p> <p>ii) ketvirtinė komercinių bankų operacijų su nerezidentais ataskaita (B-09-01);</p> <p>iii) Finansų ministerijos duomenys apie valstybės vardu ir su valstybės garantija gautas ir grąžintas paskolas, numatomus palūkanų mokėjimus, palūkanas už kredito linijas ir kredito linijų panaudojimą, valstybės lėšų indėlius užsienyje, kitas užsienyje investuotas lėšas;</p> <p>iv) įmonės finansinės ir komercinės veiklos su nerezidentais ataskaita (B-09-04);</p> <p>v) LB užsienio paskolų registro duomenys apie juridinių asmenų gautas užsienio paskolas be valstybės garantijos ir nerezidentams suteiktas paskolas, susijusias su tiesioginėmis investicijomis;</p> <p>vi) LB balanso duomenys apie tarptautines operacijas;</p> <p>vii) Tarptautinio investicijų banko duomenys apie rezidentų indėlius užsienio bankuose.</p> <p>Pagrindinis duomenų šaltinis oficialiųjų tarptautinių atsargų pokyčiams (srautams ir likučiams) apskaičiuoti yra LB finansinės apskaitos informacinėje sistemoje (FAIS) esantys išsamūs LB balanso duomenys</p>

Pavadinimas	Tarptautinių investicijų balansas (TIB)
3.6. Statistiniai metodai	<p>Ataskaitinio laikotarpio pabaigos investicijų likutis yra atliktų finansinių operacijų tarp rezidentų ir nerezidentų, finansinio turto (įsipareigojimų) vertės pasikeitimo (pvz., dėl valiutos santykio svyravimų) ir kitų pokyčių (perklasifikavimo) rezultatas.</p> <p>Turimi pirminiai tiesioginių investicijų duomenų šaltiniai yra suderinami, todėl koreguojama duomenų aprėptis, grupavimas ir duomenų dažnumas.</p> <p>Įmonių, kurių akcijomis prekiaujama biržoje, akcinio kapitalo duomenys yra pateikiami rinkos verte, o kitų įmonių akcinis kapitalas pateikiamas apskaitos verte.</p> <p>Tiesioginių investicijų duomenys paskirstomi geografiniu pjūviu (pagal valstybes ir valstybių sąjungas) ir pagal veiklos sritis (taikant Ekonominės veiklos rūšių klasifikatoriaus kodus, atitinkančius Eurostato ir EBPO naudojamus ekonominės veiklos kodus).</p> <p>Be to, Statistikos departamentas Lietuvos bankui teikia ketvirtinius duomenis apie nerezidentų Lietuvoje įsigytą nekilnojamąjį turtą.</p> <p>Nuo 2009 m. minėtoje ataskaitoje kaip sudedamoji TUI dalis atskirai parodomas ir investicijos tarp susietų įmonių.</p> <p>Portfelinių investicijų pradinių duomenų suderinimas, aprėpties, įvertinimo ir klasifikacijos koregavimas atliekamas panašiai kaip tiesioginių investicijų.</p> <p>Nuo 2006 m., skaičiuojant portfelines investicijas, naudojami ECB centralizuotos vertybinių popierių duomenų bazės duomenys: vertybinių popierių priemonės tipas, emitento šalis bei institucinis sektorius, išleidimo valiuta ir kaina.</p> <p>Sudarant kitas investicijas neįvertinamas prekybos kreditas, paskolos, indėliai, kitos gautinos ir mokėtinos įmokos. Duomenys apie likučius, kitus pokyčius, valiutų pokyčius yra gaunami iš ketvirtinių ataskaitų. Duomenys apie nefinansinio sektoriaus ir namų ūkių indėlius užsienio bankuose papildomi remiantis Tarptautinių atsiskaitymų banko (TAB) duomenimis.</p> <p>Oficialiosios tarptautinės atsargos apskaičiuojamos bendrąja verte, t. y. neatskaičius LB įsipareigojimų. Oficialiosios tarptautinės atsargos yra įvertintos rinkos kaina. Piniginis auksas ir vertybiniai popieriai perkainojami kartą per mėnesį, paskutinę mėnesio darbo dieną tos dienos rinkos kaina. Užsienio valiutų atsargų vertė perkainojama kiekvieną darbo dieną pagal tos dienos ECB skelbiamus euro ir užsienio valiutos santykius. Sukauptos pajamos įskaitomos į ataskaitinio laikotarpio indėlių ir vertybinių popierių likutį. Eurui tapus oficialia šalies valiuta, Lietuvos banko investicijos eurais nebėra laikomos oficialiosiomis tarptautinėmis atsargomis, todėl Lietuvos banko skelbiamoje oficialiųjų tarptautinių atsargų 2015 m. sausio mėn. statistikoje matomas techninis sumažėjimas</p>
4. Duomenų tikslumas ir suderinamumas	
4.1. Duomenų teisingumo patvirtinimas	TIB duomenys yra suderinti tarp atskirų sudedamųjų dalių, sektorių, priemonių ir tarp atskirų laikotarpių. Papildomai gauti duomenys lyginami su atitinkamais kitų statistinių šaltinių duomenimis.
4.2. Duomenų revizijos	Skaičiuojant metinius duomenis, ketvirtiniai TIB duomenys atitinkamai perskaičiuojami.

Pavadinimas	Tarptautinių investicijų balansas (TIB)
4.3. Duomenų suderinamumas tarp sektorių ir tarp skirtingų statistikos sričių	<p>Ketvirtiniai ir metiniai tarptautinių investicijų duomenys yra suderinti. Skirtumai tarp pirmų trijų ketvirčių pirminių duomenų ir metinių duomenų yra pašalinami, kai skelbiami galutiniai metiniai duomenys.</p> <p>Visi TIB duomenys yra skelbiami milijonais eurų.</p> <p>Tarptautinio investicijų balanso likučiai yra suderinti su sandoriais, pateikiamais mokėjimų balanse. TIB grynasis užsienio turtas iš principo yra suderintas su pinigų statistikos atitinkamomis priemonėmis.</p>
5. Duomenų sklaida	
5.1. Duomenų periodiškumas ir skelbimo terminai	<p>Ketvirtiniai tarptautinių investicijų balanso duomenys ir trumpas pagrindinių rodiklių aprašymas skelbiami praėjus 82 dienoms po ataskaitinio ketvirčio pabaigos.</p> <p>Tarptautinių investicijų balanso duomenų skelbimo datos paskelbtos duomenų skelbimo kalendoriuje</p>
5.2. Duomenų sklaidos formos	<p>TIB duomenys yra skelbiami LB interneto svetainėje:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Išorės sektoriaus statistikos pranešime - Lietuvos banko interneto svetainėje <p>LB taip pat TIB duomenis teikia ECB, Eurostatui ir TVF pagal nustatytus duomenų pateikimo reikalavimus ir terminus.</p>
6. Metaduomenų atnaujinimas	<p>Metaduomenys atnaujinami kartą per metus arba kai padaromi esminiai metodikos pakeitimai.</p> <p>Metaduomenų atnaujinimo data: 2020-06-30.</p>

Paslaugų eksporto ir importo statistika

1. [Kontaktinė informacija](#)
2. [Teisinė informacija](#)
3. [Metodinė informacija](#)
4. [Duomenų tikslumas ir suderinamumas](#)
5. [Duomenų sklaida](#)
6. [Metaduomenų atnaujinimas](#)

Pavadinimas	Paslaugų eksporto ir importo statistika
1. Kontaktinė informacija	
1.1. Institucija	Lietuvos bankas
1.2. Padalinys	Ekonomikos ir finansinio stabilumo tarnybos Statistikos departamento Išorės statistikos skyrius
1.3. Kontaktinis asmuo	Violeta Kazlauskienė vkazlauskiene@lb.lt (8 5) 268 0408
2. Teisinė informacija	
2.1. Įsipareigojimas rinkti, sudaryti ir skleisti statistinę informaciją	LB atsakomybė rinkti ir sudaryti statistinę informaciją, reikalingą ECBS ir LB funkcijoms vykdyti, yra įtvirtinta LB įstatymo (su paskutiniais pakeitimais 2019 m.) 8 straipsnyje. Statistinės informacijos sklaidos atsakomybė yra apibrėžta LB įstatymo 55 straipsnyje, kuriame nustatoma, kad LB ne rečiau kaip kartą per mėnesį skelbia statistinę ir kitą informaciją. LB vykdo statistikos darbus pagal kiekvienais metais tvirtinamą Lietuvos banko statistikos programą .
2.2. Statistinės informacijos rinkimą užtikrinantys teisės aktai ir susitarimai	Lietuvos banko valdybos 2009 m. gruodžio 24 d. nutarimas Nr. 241 „Dėl statistinės informacijos ir duomenų, reikalingų sudarant Lietuvos Respublikos mokėjimų balansą ir tarptautinių investicijų balansą, pateikimo Lietuvos bankui tvarkos patvirtinimo“. Statistinės informacijos ir duomenų teikimo sutartys su Lietuvos statistikos departamentu ir Finansų ministerija
3. Metodinė informacija	
3.1. Sąvokos ir apibrėžtys	Lietuvos Respublikos mokėjimų balanso paslaugų statistikos terminai ir apibrėžtys sudaryti remiantis tarptautiniais standartais, rekomenduojamais 1) TVF mokėjimų balanso ir tarptautinių investicijų balanso vadove (šeštasis leidimas, MBV6), 2) Eurostato metodiniuose reikalavimuose (BoP Vademecum), 3) EBPO, JT konferencijos prekybos ir vystymo klausimais, Pasaulio turizmo organizacijos ir Pasaulio prekybos organizacijos sudarytame Tarptautinės prekybos paslaugomis statistikos 2010 vadove (MSITS 2010), 4) Europos sąskaitų sistemoje (ESS 2010). Taip pat vadovaujamosi 2011 m. gruodžio 9 d. ECB gairėmis (ECB/2011/23) dėl ECB statistinės atskaitomybės reikalavimų išorės sektoriaus statistikos srityje ir vėlesniais jų pakeitimais, 2005 m. sausio 12 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (EB) Nr. 184/2005 dėl mokėjimų balanso, tarptautinės prekybos paslaugomis ir tiesioginių užsienio investicijų Bendrijos statistikos. Mokėjimų balansas – statistinė ataskaita, kurioje atvaizduojamos atitinkamo laikotarpio šalies ekonominės operacijos (sandoriai) su likusiu pasauliu. Mokėjimų balanse parodomos ekonominės operacijos, įvykusios tarp šalies institucinių vienetų (rezidentų) ir užsienio institucinių vienetų

Pavadinimas	Paslaugų eksporto ir importo statistika
	<p>(nerezidentų).</p> <p>Nerezidentai – instituciniai vienetai, kurių ekonominių interesų centras yra kitose šalyse, jie yra nuolat gyvenantys ir veikiantys kitose šalyse arba gyvenantys ir veikiantys Lietuvoje trumpiau negu vienus metus.</p> <p>Mokėjimų balanso sudarymas remiasi ekonominės nuosavybės pasikeitimo principu. Ekonominės nuosavybės pasikeitimas yra pagrindas nustatant kaupimo principu pagrįstų prekių sandorių, nesukurto finansinio ir nefinansinio turto atvaizdavimo laikotarpį. Keičiantis ekonominei nuosavybei perduodama visų rūšių rizika, susiję atlygiai ir visos nuosavybės teisės bei įsipareigojimai. Teisinė ir ekonominė nuosavybės gali skirtis.</p> <p>Kaina (vertė) – mokėjimų balanso operacijos su nerezidentais skaičiuojamos rinkos vertė, tačiau nesant galimybės nustatyti rinkos vertės, naudojami apskaitos atskaitomybės įrašai.</p> <p>Paslaugų statistika apima paslaugas, suteiktas nerezidentams (paslaugų kreditas arba eksportas) ir iš nerezidentų gautas paslaugas (paslaugų debetas arba importas). Paslaugos yra viena iš einamosios sąskaitos sudedamųjų dalių.</p>
3.2. Aprėptis (duomenų aprėptis, aprėpties išimtys, neužfiksuota veikla)	Paslaugų rodiklių apimtis atitinka TVF bei Tarptautinės prekybos paslaugomis statistikos 2010 vadove nurodomų standartinių komponentų apimtį ir struktūrą. Duomenys apima visus šalies paslaugų eksporto ir importo srautus. Duomenys publikuojami nurodant svarbiausius partnerius.
3.3. Klasifikacija ir skirstymas į sektorius	<p>MB sudedamosios dalys klasifikuojamos ir skirstomos į sektorius pagal rekomendacijas, pateiktas TVF mokėjimų balanso ir tarptautinių investicijų balanso vadovo šeštajame leidime (MBV6), Europos sąskaitų sistemoje (ESS 2010), Eurostato metodologiniuose reikalavimuose (BoP Vademecum), 2011 m. gruodžio 9 d. ECB gairėse (ECB/2011/23) dėl ECB statistinės atskaitomybės reikalavimų išorės sektoriaus statistikos srityje, tarptautiniame atsargų šablone, Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacijos tiesioginių užsienio investicijų statistikos gairėse, 2005 m. sausio 12 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (EB) Nr. 184/2005 dėl mokėjimų balanso, tarptautinės prekybos paslaugomis ir tiesioginių užsienio investicijų.</p> <p>Paslaugos apima standartines paslaugų grupes, nurodytas MBV6 ir išplėstiniuose Eurostato bei EBPO paslaugų klasifikatoriuose. Pagal MBV6 bei Tarptautinės prekybos paslaugomis statistikos 2010 vadovą jos yra skirstomos į 12 standartinių grupių:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) apdirbamosios gamybos paslaugos, 2) techninės priežiūros ir remonto paslaugos, 3) transportas, 4) kelionės, 5) statyba, 6) draudimo ir pensijų paslaugos, 7) finansinės paslaugos, 8) niekur kitur nenurodyti naudojimosi intelektine nuosavybe mokesčiai, 9) telekomunikacijų, kompiuterių ir informacinės paslaugos, 10) kitos verslo paslaugos, 11) asmeninės, kultūros ir poilsio organizavimo paslaugos, 12) niekur kitur nenurodytos valdžios sektoriaus prekės ir paslaugos. <p>Apdirbamosios gamybos paslaugos iš kitiems subjektams priklausančių žaliavų apima perdirbimo, surinkimo, ženklinimo, pakavimo ir kitas paslaugas, kurias atlieka įmonės, kurioms šios prekės nepriklauso. Apdirbamosios gamybos paslauga apima mokesčių, kurių iš prekės savininko gauna paslaugos teikėjas. Į šią paslaugą neįtraukiamas surenkamųjų konstrukcijų montavimas (įtraukiamas į Statybą) ir su transporto paslaugomis susijęs ženklinimas ir pakavimas (įtraukiamas į Transportą). Apdirbamosios gamybos paslaugos yra apskaičiuojamos iš užsienio prekybos</p>

Pavadinimas	Paslaugų eksporto ir importo statistika
	<p>duomenų pagal sandorio rūšį: šių paslaugų kreditas: Lietuvoje perdirbtų prekių išvežimas minus laikinas prekių įvežimas perdirbti ir debetas – perdirbtų užsienyje prekių įvežimas minus laikinas išvežimas perdirbti.</p> <p>Techninės priežiūros ir remonto paslaugos apima nerezidentams priklausančių prekių techninės priežiūros ir remonto darbus, kuriuos atlieka rezidentas (ir atvirksčiai). Remontas gali būti atliekamas remontą atliekančio subjekto buveinėje arba kitoje vietoje. Techninės priežiūros ir remonto vertė apima visas remontą atliekančio subjekto pateiktas ir į mokesčius įtrauktas detales arba medžiagas. Detalės ir medžiagos, kurios apmokestinamos atskirai, įtraukiamos į bendrąją prekybą. Į šias paslaugas įtraukiamas laivų, orlaivių ir kitų transporto priemonių remontas ir techninė apžiūra, bet neįtraukiamas transporto priemonių valymas (įtraukiamas į <i>Transporto paslaugas</i>). Taip pat neįtraukiama: statybų techninė priežiūra ir remontas (įtraukiami į <i>Statybos paslaugas</i>), kompiuterių techninė priežiūra ir remontas (įtraukiami į <i>Kompiuterių paslaugas</i>).</p> <p>Transportas</p> <p>Transporto paslaugos skirstomos pagal</p> <p>a) transporto rūšį:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) jūrų, 2) oro, 3) geležinkelių, 4) kelių, 5) transporto rūšys, neparodytos kitose grupėse, 6) pašto ir pasiuntinių, <p>b) paskirtį:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) keleivinis, 2) krovininis, 3) kitas. <p>Į keleivinio visų rūšių transporto paslaugas įskaitomos pajamos (mokėtojas nerezidentas) arba sąnaudos (gavėjas nerezidentas) tik už tarptautinius vežimus. Prie keleivių vežimo paslaugų taip pat priskiriama visų tipų keleivinių transporto priemonių su įgula nuoma.</p> <p>Į krovinio transporto paslaugas įskaitomos pajamos arba išlaidos už tarptautinius krovinių vežimus, neatsižvelgiant į tai, ar mokėtojas yra rezidentas, ar nerezidentas. Paslaugos, suteiktos gabenant krovinius į Lietuvą (Lietuvos krovinių importas), ataskaitoje nenurodomos. Suteiktos krovinių vežimo paslaugos nerezidentams – pajamos už krovinių vežimą (Lietuvos prekių eksportas), krovinių vežimas tranzitu per Lietuvą, krovinių vežimas tarp paskirties punktų užsienyje. Nurodoma ta šalis, į kurią krovinytis yra gabenamas, neatsižvelgiant į tai, kurioje šalyje yra mokėtojas. Nerezidentų suteiktos krovinių vežimo paslaugos (išskyrus geležinkelių transportą) – mokėjimai už Lietuvos krovinių, kurie negali būti priskirti prekių eksportui arba importui, gabenimą nerezidentų transportu (pvz., mantos, meno ekspozicijų, teatro dekoracijų ir pan. pervežimas). Nurodoma ta šalis, kuriai priklauso krovinio vežėjas. Nerezidentų suteiktos krovinių vežimo paslaugos (tik geležinkelių transportui) – mokėjimai už Lietuvos krovinių gabenimą užsienyje, mokėjimai už Lietuvos krovinių gabenimą tranzitu per užsienio šalis. Prie krovinių gabenimo paslaugų (tiek suteiktų įmonei, tiek įmonės suteiktų) taip pat priskiriama visų tipų krovinių transporto priemonių su įgula nuoma, pašto siuntų vežimas, keltų paslaugos.</p> <p>Kitos jūrų transporto paslaugos – su jūrų transportu susijusių krovinių tvarkymo paslaugos, įskaitant krovimą uoste; keleivių bagažo tvarkymo paslaugos; produktų laikymo ir sandėliavimo paslaugos; techninių navigacijos priemonių paslaugos; laivų brokerių paslaugos; tarpininkavimo vežant krovinius paslaugos; krovinių išsiuntimo paslaugos; stūmimo ar vilkimo atviroje jūroje ir pakrančių vandenyse paslaugos; jūrų uosto įrangos eksploatavimo paslaugos, jūrų laivų vedimo (locmanų) paslaugos, laivų gelbėjimo paslaugos; papildomos jūrų ir pakrančių transporto paslaugos, tiesiogiai susijusios su laivų eksploatavimo darbais ir tiesiogiai nesusijusios</p>

Pavadinimas	Paslaugų eksporto ir importo statistika
	<p>su laivų eksploatavimo darbais, pvz., ledo laužymas, laivų registravimas, prišvartavimas ir saugojimas ir kt.</p> <p>Kitos oro transporto paslaugos – oro uostuose teikiamos krovinių tvarkymo paslaugos, įskaitant krovimą; oro erdvės kontrolės paslaugos; keleivių bagažo tvarkymo paslaugos; produktų laikymo ir sandėliavimo paslaugos; tarpininkavimo vežant krovinius paslaugos; keleiviams oro uoste teikiamos antžeminių aviacijos tarnybų paslaugos (bilietų pardavimas, išankstinis užsakymas ir pan.), įskaitant kilimo ir tūpimo takų eksploatavimo paslaugas; skrydžių valdymo bokšto eksploatavimo, oro uoste esančių radiolokacinių stočių teikiamos paslaugos; gaisro gesinimo ir priešgaisrinės apsaugos orlaivių paslaugos; angaro paslaugos; orlaivių vilkimo paslaugos.</p> <p>Kitos geležinkelių transporto paslaugos – geležinkelių transportu gabenamų krovinių tvarkymo paslaugos, įskaitant krovimą; keleivių bagažo tvarkymo paslaugos; produktų laikymo ir sandėliavimo paslaugos; krovinių sugrupavimo ir jų išskyrimo paslaugos; tarpininkavimo vežant krovinius paslaugos; stūmimo arba vilkimo geležinkeliais pramoniniuose privažiuojamuosiuose keliuose, perskirstymo stotyse ir panašios paslaugos; keleivinių geležinkelio stočių paslaugos (bilietų pardavimas, rezervavimas, bagažo tarnyba) ir kitos, niekur kitur nepriskirtos, geležinkelių aptarnavimo paslaugos.</p> <p>Kitos kelių transporto paslaugos – su kelių transportu susijusios krovinių tvarkymo paslaugos, įskaitant krovimą; keleivių bagažo tvarkymo paslaugos; produktų laikymo ir sandėliavimo paslaugos; tarpininkavimo vežant krovinius paslaugos; krovinių išsiuntimo, sugrupavimo ir jų išskyrimo paslaugos; keleivinių autobusų stočių paslaugos (bilietų pardavimas, rezervavimas), greitkelių, automagistralių, kelių ir gatvių, tiltų ir tunelių rinkliavų paslaugos; kelių transporto priemonių stovėjimo paslaugos, teikiamos mašinų parkuose, stovėjimo aikštelėse ir garažuose.</p> <p>Vamzdynų transporto paslaugos apima tarptautinį krovinių, pvz., naftos ir susijusių produktų, vandens ir dujų, transportavimą vamzdynais. Neįtraukiamos skirstymo paslaugos, paprastai teikiamos per pastotes vartotojams (jos įtraukiamos į <i>Kitas verslo paslaugas</i>).</p> <p>Elektros perdavimo paslaugos apima aukštos įtampos elektros energijos perdavimo tarpusavyje sujungtų linijų tinklu paslaugas ir susijusią įrangą tarp tiekimo taško ir transformavimo taško, kur elektros energija transformuojama į žemos įtampos energiją, tinkamą teikti vartotojams ar kitoms elektros sistemoms. Taip pat įtraukiami mokėjimai už elektros perdavimą, kai jis atskirtas nuo gamybos ir skirstymo procesų. Elektros energijos teikimas neįtraukiamas. Taip pat neįtraukiamos elektros skirstymo paslaugos (jos įtraukiamos į <i>Kitas verslo paslaugas</i>).</p> <p>Kitos papildomos ir pagalbinės transporto paslaugos – paslaugos, susijusios su daugiau nei viena transporto rūšimi (pvz., logistikos centrų ir pan.) ir sunkiai priskiriamos konkrečiai transporto rūšiai. Taip pat įtraukiamos kvalifikacijos įvertinimo paslaugos, laisvalaikio ir sporto laivų priežiūra ir remontas ir muitinės tarpininkavimo paslaugos.</p> <p>Pašto paslaugos – laikraščių ir periodinių leidinių, laiškų, brošiūrų, lankstinukų ir panašių spaudinių, siuntinių ir paketų surinkimo, vežimo ir pristatymo paslaugos, įskaitant pašto skyriuose teikiamas paslaugas, pašto dėžučių nuomos paslaugos. Nepriskiriamos pašto vykdomos finansinės paslaugos (piniginės perlaidos, pensijų išnešiojimas ir pan.), prekių, susijusių su pašto paslaugomis, sandėliavimas.</p> <p>Pasiuntinių paslaugos – skubiausių pristatymų arba pristatymų „nuo durų iki durų“ (laiškų, pašto siuntinių ir paketų) paslaugos. Kurjerių paslaugos apima ir atsiėmimą pagal pareikalavimą arba pristatymą tam tikru laiku.</p> <p>Kelionių paslaugos apima prekes ir paslaugas, skirtas asmeniniam vartojimui, įsigytas Lietuvos piliečių užsienyje ir užsieniečių Lietuvoje, išbuvusių lankomoje šalyje ne ilgiau kaip vienus metus. Kelionių paslaugos skirstomos į dalykinių kelionių ir asmeninių kelionių paslaugas. Į šias paslaugas neįtraukiamas keleivių vežimas jų lankomoje šalyje, kai tokias transporto paslaugas teikia tos šalies vežėjai nerezidentai, taip pat tarptautinis keleivių vežimas. Abu šie atvejai įtraukiami į keleivių vežimo paslaugas transporto paslaugų straipsnyje. Taip pat neįtraukiamos keleivių</p>

Pavadinimas	Paslaugų eksporto ir importo statistika
	<p>įsigytos prekės, skirtos perparduoti.</p> <p>Statybos paslaugos – statybietės paruošimo darbai, naujų pastatų statyba ir remontas, renovacija ir techninė priežiūra; inžinerinių statinių statybos darbai, mašinų ir naujų įrenginių montavimo, derinimo ir paleidimo darbai, kabelinių tinklų įrengimo darbai. Be to, priskiriama statybinių mašinų, įrenginių (monolito formavimo), įrenginių su operatoriumi nuoma, pastatų išorės valymo paslaugos. Jei generalinis rangovas rezidentas atlieka darbus užsienyje ir samdo subrangovus nerezidentus, jis nurodo tik savo suteiktų paslaugų vertę. Jei samdo subrangovus rezidentus, tai nurodo visų suteiktų paslaugų vertę. Statybinė organizacija – subrangovas nurodo suteiktų darbų vertę tik tada, kai generalinis rangovas yra nerezidentas.</p> <p>Draudimo ir pensijų paslaugos apima gyvybės ir krovinių draudimą, kitą tiesioginį draudimą, pagalbinės draudimo ir pensijų fondų ir standartizuotų garantijų paslaugas. Atskirai nurodomos draudimo įmokų ir išmokų sumos.</p> <p>Finansinės paslaugos – piniginis ir kitas finansinis tarpininkavimas bei pagalbinės paslaugos, išskyrus draudimo ir pensijų fondų valdymo įmonių paslaugas. Šioms paslaugoms priskiriamos: paslaugos, susijusios su vertybiniais popieriais (vertybinių popierių rinkos maklerių, vertybinių popierių išleidimo, registravimo ir išpirkimo paslaugos), kreditinių linijų paieškos ir tarpininkavimo kreditui gauti paslaugos, tarpininkavimo organizuojant finansinę išperkamąją nuomą paslaugos, operacijų su valiuta paslaugos, finansų, akcijų ir prekių biržų bei kitos niekur nepriskirtos rinkos administravimo paslaugos, konsultavimo finansų klausimais ir netiesiogiai apskaičiuotos finansinio tarpininkavimo paslaugos.</p> <p>Niekur kitur nenurodyti naudojimosi intelektine nuosavybe mokesčiai apima mokėjimus už franšizę ir panašias teises – sutartis, pagal kurią franšizės davėjas už atlygį suteikia ilgalaikę teisę franšizės gavėjui naudoti jo prekės vardą, ženklą, technologijas, vadybos metodus, sprendimų bei veiklos žinias ir paslaptis ir pan. Taip pat apima mokėjimus už licencijas, panaudotas moksliniams tyrimams ir technologinei plėtrai, ir mokėjimus už licencijas, skirtas atgaminti ir platinti kompiuterių programinę įrangą, garso ir vaizdo įrašus ir kitą nei garso ir vaizdo įrašai produkciją.</p> <p>Telekomunikacijų, kompiuterių ir informacinės paslaugos yra skirstomos į 3 pogrupius:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Telekomunikacijų paslaugos apima garso, vaizdo ar kitos informacijos perdavimą telefonu, teleksu, telegramomis, radiju, televizijos kabeliais ir transliavimu, palydovu, elektroniniu paštu, faksimiliniu ryšiu ir kt., įskaitant verslo tinklo paslaugas, telekonferencijų ir papildomas paslaugas. Jos neapima pačios perduodamos informacijos vertės. Taip pat įtraukiamos mobiliojo ryšio paslaugos, interneto ir tiesioginės prieigos paslaugos, įskaitant suteikiamą prieigą prie interneto. Neįtraukiamos telefono tinklo įrangos montavimo paslaugos (įtraukiamos į <i>Statybos paslaugas</i>) ir duomenų bazių paslaugos (įtraukiamos į <i>Informacijos teikimo paslaugas</i>). 2) Kompiuterių paslaugos – originalių kompiuterinių programų įsigijimas, pritaikymas ir integravimas, adaptuotos programinės įrangos kūrimas, gamyba ir tiekimas, pagal užsakymą sukurtos kompiuterių programinės įrangos įsigijimas, adaptavimas ir konfigūravimas, elektroniniu būdu platinamų masinių kompiuterinių verslo, žaidimų programų įsigijimas ir pritaikymas, programinių priemonių diegimas ir pan. bei kitos su kompiuterių technine ir programine įranga susijusios paslaugos, techninės ir programinės įrangos konsultacinės ir diegimo paslaugos, kompiuterių ir išorinės įrangos techninė priežiūra ir remontas, duomenų apdorojimas ir atkūrimas, duomenų bazės sudarymas, konsultavimas duomenų bazės eksploatavimo, kompiuterių ir periferinių įrenginių naudojimo klausimais ir kompiuterių tinklų paslaugos ir pan. 3) Informacinės paslaugos – žiniasklaidos priemonių aprūpinimas žiniomis, nuotraukomis, straipsniais ir kitos informacijos teikimo paslaugos, tokios kaip duomenų bazių paslaugos (duomenų bazės parengimas, duomenų laikymas ir duomenų bei duomenų bazių

Pavadinimas	Paslaugų eksporto ir importo statistika
	<p>platinimas, įskaitant katalogus ir adresų sąrašus), teikiamos prijungties režimu ir per magnetines, optines arba spausdintines priemones. Taip pat įtraukiamos tiesioginės, nedidelės apimties laikraščių ir periodinių leidinių prenumeratos, įskaitant prenumeratą paštu, elektroninėmis arba kitomis priemonėmis, kito internetinio turinio teikimo paslaugas, bibliotekų bei archyvų paslaugas. Didelės apimties laikraščiai ir periodiniai leidiniai įtraukiami į bendrąją prekybą. Parsisiųstas turinys, išskyrus programinę įrangą (įtraukiamą į <i>Kompiuterių paslaugas</i>) arba garso ar vaizdo turinį (įtraukiamą į <i>Garso ir vaizdo bei susijusias paslaugas</i>), įtraukiamas į <i>Informacijos teikimo paslaugas</i>.</p> <p>Kitos verslo paslaugos apima labai platų įvairių paslaugų spektrą. Šios paslaugos skirstomos į 3 pogrūpius:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) mokslinių tyrimų ir technologinės plėtros paslaugos, 2) profesinės ir konsultacinės valdymo paslaugos, 3) techninės, su prekyba susijusios ir kitos verslo paslaugos. <p>Asmeninės, kultūros ir poilsio organizavimo paslaugos apima garso ir vaizdo bei susijusias paslaugas, švietimo, sveikatos priežiūros, kitas asmenines, kultūros paveldo ir poilsio organizavimo paslaugas.</p> <p>Niekur kitur nenurodytos valdžios sektoriaus prekės ir paslaugos apima vyriausybinius sandorius (įskaitant tarptautinių organizacijų), neįtrauktus į jokiais kitas anksčiau apibrėžtas paslaugas. Įtraukti visi ambasadų, konsulatų, karinių dalinių bei gynybos įstaigų (tiek prekių, tiek paslaugų) sandoriai su nerezidentais. Ši kategorija skirstoma į ambasadų ir konsulatų paslaugas, karinių dalinių bei įstaigų paslaugas ir kitas valdžios sektoriaus prekes ir paslaugas.</p>
3.4. Skaičiavimo metodai (vertės nustatymas, apskaitos metodas, išplėtimo / užskaitos procedūros)	<p>Mokėjimų balanse visos operacijos (taip pat ir paslaugų) įvertinamos rinkos kainomis, t. y. kainomis, už kurias pardavėjas pasirengęs parduoti prekę, paslaugą ar finansinį turtą, o pirkėjas pasirengęs tą kainą sumokėti. Operacijos užsienio valiuta perskaičiuojamos į eurus pagal ataskaitinio laikotarpio pabaigoje ECB skelbiamus orientacinius užsienio valiutos santykius</p>
3.5. Duomenų šaltiniai	<p>MB paslaugų statistikai rengti naudojami įvairūs informacijos šaltiniai – statistinės ataskaitos, statistiniai registrai, administraciniai šaltiniai, apklausos, Lietuvos banko apskaitos, tarptautinių organizacijų, kitų šalių ir žiniasklaidos duomenys.</p> <p>Paslaugų statistikos duomenys surenkami statistinių ataskaitų pagrindu. Dalį statistinės atskaitomybės formų tiesiogiai iš šalies ūkio subjektų renka Lietuvos bankas, dalį – LSD.</p> <p>Pagrindiniai paslaugų duomenų šaltiniai</p> <p>Pirminiai duomenys apie Lietuvos ūkio subjektų suteiktas paslaugas nerezidentams (paslaugų eksportą) ir nerezidentų suteiktas paslaugas Lietuvos rezidentams (paslaugų importą) gaunami iš įvairių šaltinių.</p> <p>Pagrindiniai paslaugų pirminių duomenų šaltiniai yra šie:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Lietuvos statistikos departamento statistinės ataskaitos: <ul style="list-style-type: none"> - Įmonės finansinės-komercinės veiklos su nerezidentais ketvirtinė statistinė ataskaita F-06, - Įmonės, teikiančios turizmo ir išankstinio užsakymo paslaugas, ketvirtinė statistinė ataskaita F-09, - Apgyvandinimo paslaugų ketvirtinė statistinė ataskaita HOT-01, - Privataus apgyvendinimo paslaugų ketvirtinė statistinė ataskaita HOT-02, - Išvykstamojo turizmo statistinio tyrimo anketa TUR-02 (pirminiai Lietuvos gyventojų apklausų duomenys: kelionių, nakvynių skaičius, kelionės tikslas, naudojama transporto priemonė, apgyvendinimo tipas, aplankyta šalis, išlaidos, - Atvykstamojo turizmo statistinio tyrimo anketa TUR-04 (pirminiai užsieniečių apklausų duomenys: kelionių, nakvynių skaičius, kelionės tikslas, naudojama transporto priemonė, apgyvendinimo

Pavadinimas	Paslaugų eksporto ir importo statistika
	<p>tipas, nuolatinė gyvenamoji šalis, išlaidos),</p> <ul style="list-style-type: none"> - mėnesinė statistinė informacija apie keleivių skaičių oro uostuose, - mėnesinė statistinė informacija apie prekių eksportą ir importą, - ketvirtinė statistinė informacija apie netiesiogiai apskaičiuotas finansinio tarpininkavimo paslaugas. <p>2) Kiti paslaugų duomenų šaltiniai:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Lietuvos Respublikos užsienio reikalų ministerija, - Lietuvos Respublikos finansų ministerija, - Valstybės sienos apsaugos tarnyba prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos, - Valstybinė ligonių kasa prie Sveikatos apsaugos ministerijos, - Lietuvos bankas, - Lietuvos bankas tiesiogiai renka paslaugų statistikos duomenis iš šalies pinigų finansų įstaigų (PFI), <p>mėnesiniams paslaugų duomenims skaičiuoti naudojami Tarpžinybinės mokestinių duomenų saugyklos duomenys.</p>
3.6. Statistiniai metodai	<p>Frachtas</p> <p>LSD užsienio prekybos prekių importas įvertinamas c.i.f. verte (angl. cost, insurance, freight), o prekių eksportas – f.o.b. (angl. free on board) verte. Vadovaujantis mokėjimų balanso sudarymo metodika, užsienio prekybos eksporto ir importo apimtis apskaičiuojama f.o.b. kainomis, kai statistinė importo vertė neapima mūsto ir vidinių mokesčių. Todėl, sudarant mokėjimų balansą, atliekamas koregavimas – iš prekių importo vertės atimamas frachtas (su prekių gabenimu susijusios išlaidos). Frachtas skaičiuojamas pagal atskirą transporto rūšį ir atsižvelgiant į tai, iš kurios šalies vežamas kroviny. Apskaičiuotos krovinio transportavimo išlaidos pridedamos prie transporto paslaugų, o išskaičiuotos su krovinio draudimu susijusios išlaidos įrašomos į draudimo (krovinių) paslaugas.</p> <p>Netiesiogiai apskaičiuotos finansinio tarpininkavimo paslaugos (NAFTAP)</p> <p>Ne finansų ir finansų bendrovių, valdžios sektoriaus paskolų ir indėlių likučių bei jų palūkanų duomenys pateikiami LSD, jis apskaičiuoja NAFTA komponentų kreditą ir debetą. LB gautus duomenis iš LSD paskirsto pagal geografinį pjūvį (pagal indėlių ir paskolų palūkanas).</p> <p>Kelionių paslaugos</p> <p>Kelionių paslaugoms apskaičiuoti naudojami pirminiai duomenys apie asmenų, į Lietuvą atvykusių iš ne ES šalių ir išvykusių į šias šalis, skaičių, kuriuos kas mėnesį teikia Valstybės sienos apsaugos tarnyba prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos, LSD pateikiami atrankinių tyrimų duomenys apie Lietuvos piliečių išlaidas užsienyje ir užsienio piliečių išlaidas Lietuvoje, kelionės tikslą bei ketvirtinių statistinių ataskaitų duomenys apie viešbučių, sveikatingumo įstaigų ir turizmo agentūrų teikiamas paslaugas.</p> <p>Niekur kitur nenurodytos valdžios sektoriaus prekės ir paslaugos</p> <p>Niekur kitur nenurodytos valdžios sektoriaus prekės ir paslaugos yra apskaičiuojamos naudojant Finansų ministerijos, Užsienio reikalų ministerijos bei Tarpžinybinės mokestinių duomenų saugyklos pirminius duomenis apie užsienio valstybių ambasadoms ir konsulatams gražintą PVM.</p>

Pavadinimas	Paslaugų eksporto ir importo statistika
4. Duomenų tikslumas ir suderinamumas	
4.1. Duomenų teisingumo patvirtinimas	Paslaugų duomenys skaičiuojami naudojant Išorės sektoriaus statistikos informacinę sistemą. Kaip ir viso mokėjimų balanso atitinkamų straipsnių, paslaugų duomenys tikrinami vidinio nuoseklumo ir nuoseklumo per atitinkamą laikotarpį požiūriais. Papildomai gauti duomenys palyginami (derinami) su atitinkamais kitų statistikos šaltinių duomenimis. Sudarant pirminius statistinius duomenis ir rengiant apibendrintą statistinę informaciją naudojamos įvairios tam tikslui sukurtos (ir nuolat atnaujinamos) programinės priemonės.
4.2. Duomenų revizijos	Sudarius ketvirčio mokėjimų balansą, tikslinami ankstesni to ketvirčio paslaugų mėnesių duomenys. Sudarius ataskaitinių metų antrojo ketvirčio duomenis, revizijuojami pirmojo ketvirčio duomenys. Pirmą kartą ataskaitinių metų visų ketvirčių duomenys revizijuojami sudarant ketvirtąjį ketvirčio ir metų duomenis praėjus trimis mėnesiams po ataskaitinių metų pabaigos (kitų metų kovo mėn.). Revizijuojant ketvirtinius duomenis, dar kartą revizijuojami ir mėnesiniai duomenys. Galutiniai ataskaitinių metų ketvirtiniai ir mėnesiniai duomenys (revizijuojant kovo mėn. skelbtus duomenis) parengiami praėjus devyniems mėnesiams po ataskaitinių metų pabaigos. Ataskaitinių metų rugsėjo mėn. gali būti revizijuojami trejų metų mokėjimų balansų, kartu ir paslaugų, duomenys (ketvirtiniai ir mėnesiniai).
4.3. Duomenų suderinamumas tarp sektorių ir tarp skirtingų statistikos sričių	Mėnesiniai, ketvirtiniai ir metiniai laiko eilučių duomenys mokėjimų balanse, kartu ir paslaugų duomenys, yra nuoseklūs. Skirtumai tarp pirmų trijų ketvirčių pirminių duomenų ir metinių duomenų yra pašalinami, kai skelbiami metiniai galutiniai duomenys. Sudarius ketvirtinius mokėjimų balanso duomenis, tikslinami kiekvieno to ketvirčio mėnesio duomenys.
5. Duomenų sklaida	
5.1. Duomenų periodiškumas ir skelbimo terminai	Paslaugų duomenys skaičiuojami ir skelbiami: <ul style="list-style-type: none"> - suvestiniai mėnesio duomenys mėnesio mokėjimų balanse praėjus 44 dienoms ataskaitiniam mėnesiui pasibaigus; - išsamūs ketvirčio duomenys ketvirčio mokėjimų balanse praėjus 82 dienoms po ataskaitinio ketvirčio pabaigos; - paslaugų eksporto ir importo pagal šalį ketvirčio duomenys (kartu su ketvirčio mokėjimų balansu); - išsamūs paslaugų eksporto ir importo pagal paslaugos rūšį ir šalį ketvirčio duomenys bei bendra LB ir LSD paslaugų duomenų apžvalga skelbiami ketvirčio, sekančio po ataskaitinio ketvirčio, paskutinę darbo dieną.
5.2. Duomenų sklaidos formos	Mėnesiniai ir ketvirtiniai mokėjimų balanso paslaugų duomenys skelbiami: <ul style="list-style-type: none"> - Lietuvos banko interneto svetainėje mokėjimų balanso srityje - Lietuvos banko interneto svetainėje paslaugų eksporto ir importo srityje - Mokėjimų balanso paslaugų apžvalgoje - Eurostato duomenų bazėje Lietuvos bankas paslaugų duomenis teikia ECB, Eurostatui, TVF ir EBPO pagal nustatytus duomenų pateikimo reikalavimus ir terminus. Mėnesinio ir ketvirtinio mokėjimų balansų ir paslaugų duomenų skelbimo datos pateiktos duomenų skelbimo kalendoriuje .
6. Metaduomenų atnaujinimas	Metaduomenys peržiūrimi ir atnaujinami kartą per metus. Metaduomenų atnaujinimo data: 2020-06-30.

Skola užsieniui

1. [Kontaktinė informacija](#)
2. [Teisinė informacija](#)
3. [Metodinė informacija](#)
4. [Duomenų tikslumas ir suderinamumas](#)
5. [Duomenų sklaida](#)
6. [Metaduomenų atnaujinimas](#)

Pavadinimas	Skola užsieniui
1. Kontaktinė informacija	
1.1. Institucija	Lietuvos bankas
1.2. Padalinys	Ekonomikos ir finansinio stabilumo tarnybos Statistikos departamento Išorės statistikos skyrius
1.3. Kontaktinis asmuo	Julija Gromova jgromova@lb.lt (8 5) 268 0421
2. Teisinė informacija	
2.1. Įsipareigojimas rinkti, sudaryti ir skleisti statistinę informaciją	LB atsakomybė rinkti ir sudaryti statistinę informaciją, reikalingą ECBS ir LB funkcijoms vykdyti, yra įtvirtinta LB įstatymo (su paskutiniais pakeitimais 2019 m.) 8 straipsnyje. Statistinės informacijos sklaidos atsakomybė yra apibrėžta LB įstatymo 55 straipsnyje, kuriame nustatoma, kad LB ne rečiau kaip kartą per mėnesį skelbia statistinę ir kitą informaciją. LB vykdo statistikos darbus pagal kiekvienais metais tvirtinamą Lietuvos banko statistikos programą .
2.2. Statistinės informacijos rinkimą užtikrinantys teisės aktai ir susitarimai	Statistinės informacijos ir duomenų teikimo sutartys su Lietuvos statistikos departamentu ir Finansų ministerija.
3. Metodinė informacija	
3.1. Sąvokos ir apibrėžtys	Šalies rezidentų skoliniai įsipareigojimai nerezidentams yra apibrėžti vadovaujantis Tarptautinio valiutos fondo (TVF) parengtame Skolos užsieniui statistikos vadove (ang. „ External Debt Statistics: Guide for Compilers and Users “, toliau – Vadovas) nurodytu rezidentiškumo kriterijumi. Skola užsieniui apskaičiuojama remiantis tiesioginio skolintojo principu, numatančiu, kad skola priskiriama pradiniam skolininkui (net kai lėšos vėliau perskolinamos šalies viduje), o laiduotojui ji priskiriama tik tada, kai reikalaujama garantijos. Bendroji skola užsieniui – tai iki tam tikros datos neapmokėti einamieji įsipareigojimai nerezidentams, susiję su pagrindinės skolos ir palūkanų mokėjimu. Pagal trukmę skola užsieniui klasifikuojama į ilgalaikę ir trumpalaikę. Ilgalaikė skola apima neterminuotus ir tuos įsipareigojimus, kurių trukmė ilgesnė nei vieni metai. Trumpalaikė skola – tai įsipareigojimai iki pareikalavimo ir tie, kurių trukmė yra vieni metai ir mažiau.
3.2. Aprėptis (duomenų aprėptis, aprėpties išimtys, neužfiksuota veikla)	Ketvirtiniai skolos užsieniui duomenys apima visų šalies institucijų sektorių įsipareigojimus nerezidentams ir visas skolos priemones (išskyrus ne skolos priemones ir kitus galimus, bet nenumatytus įsipareigojimus). Visų institucinių sektorių statistiniai duomenys skolos statistikoje yra atskleidžiami iš esmės, išskyrus namų ūkių ir jiems paslaugas teikiančių NŪPTI (namų ūkiams paslaugas teikiančios ne pelno institucijos) subsektoriaus statistiką. Papildomai publikuojami

Pavadinimas	Skola užsieniui
	valdžios skolos duomenys, įskaitant paskolas su garantijomis.
3.3. Klasifikacija ir skirstymas į sektorius	<p>Skolos užsieniui duomenys klasifikuojami ir pagal sektorius skirstomi remiantis Vadove pateiktais sąvokų apibrėžimais.</p> <p>Instituciniai vienetai klasifikuojami į keturis institucinius sektorius (valdžios sektorius, Lietuvos bankas, indėlių bendrovės, kiti sektoriai), atskirai skiriant tiesioginio investuotojo, investavimo įmonių ir susietų įmonių skolinius įsipareigojimus. Kitų sektorių duomenys suskirstomi pagal kitas finansų bendroves, ne finansų bendroves, namų ūkius ir NŪPTI. Namų ūkių ir NŪPTI įsipareigojimai iš esmės nėra dideli ir šiuo metu jie apima ne visus šio subsektoriaus užsienio įsipareigojimų duomenis.</p> <p>Skolos užsieniui duomenys skirstomi pagal įsipareigojimų trukmę (ilgalaikiai ir trumpalaikiai), atsižvelgiant į pradinį įsipareigojimų terminą, ir pagal skolos priemonės tipą (skolos vertybiniai popieriai, paskolos, pinigai ir indėliai, specialiosios skolinimosi teisės, prekybos kreditai ir išankstiniai mokėjimai, kiti įsipareigojimai).</p>
3.4. Skaičiavimo metodai (vertės nustatymas, apskaitos metodas, išplėtimo / užskaitos procedūros)	<p>Skolos priemonės, kuriomis gali būti prekiaujama, įvertinamos rinkos verte, o tų, kuriomis prekyba negalima, įvertinamos nominaliąja verte. Skolos vertybinių popierių įvertinimas nominaliąja verte pateikiamas po bendrosios skolos užsieniui lentele.</p> <p>Skolos užsieniui duomenys apskaičiuojami taikant kaupimo principą.</p>
3.5. Duomenų šaltiniai	<p>Pagrindiniai skolos užsieniui statistikos sudarymo duomenų šaltiniai yra Lietuvos banko tvarkomi duomenys, Lietuvos Respublikos finansų ministerija, Lietuvos statistikos departamentas, kitos valstybinės institucijos ir indėlių bendrovės.</p> <p>Informacijos šaltiniai:</p> <ul style="list-style-type: none"> - skolos vertybiniai popieriai: Finansų ministerijos informacija apie valdžios įsipareigojimus, Lietuvos banko vertybinių popierių duomenų bazė; - prekybos kreditai ir išankstiniai mokėjimai: ketvirtinės ne finansų bendrovių ir indėlių bendrovių ataskaitos; - paskolos: Finansų ministerijos informacija apie centrinės valdžios sektoriaus paskolas, LB užsienio paskolų registro duomenys apie gautas užsienio paskolas be valstybės garantijos ir nerezidentams suteiktas paskolas; - pinigai ir indėliai: Lietuvos banko balansas ir ketvirtinės indėlių bendrovių ataskaitos; - kiti įsipareigojimai: Finansų ministerijos informacija apie valdžios sektoriaus įsipareigojimus; ketvirtinės indėlių bendrovių, kitų finansų bendrovių ir ne finansų bendrovių ataskaitos; - tiesioginių investicijų įsipareigojimai: Lietuvos Statistikos departamento tiesioginių užsienio investicijų statistinė ataskaita, LB užsienio paskolų registro duomenys apie gautas užsienio paskolas be valstybės garantijos ir nerezidentams suteiktas paskolas.
3.6. Statistiniai metodai	Lietuvos banko vertybinių popierių duomenų bazėje kaupiama informacija panaudojama užsienio skolos skaičiavimui. Rezidentų vidinėje šalies rinkoje išleisti vertybiniai popieriai įtraukiami į įsipareigojimus, jei juos įsigijo nerezidentas. Jei rezidentas užsienyje išleido vertybinius popierius, kuriuos įsigijo rezidentas, tokie duomenys į skolą užsieniui neįtraukiami.

Pavadinimas	Skola užsieniui
4. Duomenų tikslumas ir suderinamumas	
4.1. Duomenų teisingumo patvirtinimas	<p>Ataskaitų duomenys, jei įmanoma, sutikrinami su kitais nepriklausomais duomenų šaltiniais. Dažniausiai vykdomas toks tikrinimas:</p> <ul style="list-style-type: none"> - užsienio skolos vertybinių popierių ataskaitos tikrinamos su Lietuvos banko vertybinių popierių duomenų baze; - pakartotinai peržiūrimi tarptautinių investicijų balanso duomenys; - pasitikrinama spaudoje paskelbta informacija apie didelės apimties operacijas su jau turimais duomenimis. - Duomenų eilutės tikrinamos su kitomis, susijusiomis duomenų reikšmėmis. Pavyzdžiui, skirtumas tarp tam tikro laikotarpio pradžios ir pabaigos likučių reikšmių yra lygus sumai to laikotarpio sandorių (operacijų), kainų pokyčių, valiutos keitimo kurso pasikeitimų ir pan.
4.2. Duomenų revizijos	Pirmą kartą paskelbti duomenys yra išankstiniai ir gali būti revizuojami, jei koreguojami duomenų šaltiniai. Duomenų vartotojai yra informuojami apie atliktas duomenų revizijas. Galutiniai ataskaitinių metų ketvirčių duomenys parengiami kitų metų trečiojo ketvirčio pabaigoje.
4.3. Duomenų suderinamumas tarp sektorių ir tarp skirtingų statistikos sričių	Bendrosios skolos užsieniui, bendrosios skolos užsieniui pagal valiutas ir grynosios skolos užsieniui duomenys yra suderinti su atitinkamais tarptautinių investicijų balanso rodikliais. Bendrosios skolos užsieniui tvarkymo duomenys suderinti su atitinkamais skolos užsieniui rodiklių šaltiniais (pagrindine skolos dalimi, palūkanomis). Trumpalaikės skolos užsieniui pagal likutinį terminą duomenys yra suderinti su skolos užsieniui mokėjimų grafiko duomenimis.
5. Duomenų sklaida	
5.1. Duomenų periodiškumas ir skelbimo terminai	<p>Skolos užsieniui duomenys sudaromi ir skelbiami ketvirčio dažnumu:</p> <ul style="list-style-type: none"> - bendroji skola, grynoji skola ir valdžios skola užsieniui, įskaitant paskolas su valstybės garantija, skelbiama praėjus 82 dienoms po ataskaitinio ketvirčio pabaigos; - bendrosios skolos užsieniui tvarkymas skelbiamas per 92 dienas po ataskaitinio ketvirčio pabaigos; - bendroji skola užsieniui pagal valiutas skelbiama per 102 dienas po ataskaitinio ketvirčio pabaigos; - trumpalaikė skola užsieniui pagal likutinį terminą ir skolos užsieniui mokėjimų grafikas skelbiama per 112 dienų po ataskaitinio ketvirčio pabaigos. <p>Skolos užsieniui duomenų skelbimo datos nurodytos duomenų skelbimo kalendoriuje.</p>
5.2. Duomenų sklaidos formos	<p>Duomenys skelbiami LB internetiniame puslapyje pagal iš anksto parengtą duomenų skelbimo kalendorių.</p> <p>Šiuo metu sudaroma ir viešai skelbiama tokia skolos užsieniui statistika:</p> <ul style="list-style-type: none"> - bendroji skola užsieniui; - grynoji skola užsieniui; - bendrosios skolos užsieniui tvarkymas; - bendroji skola užsieniui pagal valiutas; - trumpalaikė skola užsieniui pagal likutinį terminą; - skolos užsieniui mokėjimų grafikas; - valdžios sektoriaus skola užsieniui, įskaitant paskolas su valstybės garantija.
6. Metaduomenų atnaujinimas	Metaduomenys peržiūrimi ir atnaujinami kartą per metus. Metaduomenų atnaujinimo data: 2020-06-30.

Užsienio atsargos

1. [Kontaktinė informacija](#)
2. [Teisinė informacija](#)
3. [Metodinė informacija](#)
4. [Duomenų tikslumas ir suderinamumas](#)
5. [Duomenų sklaida](#)
6. [Metaduomenų atnaujinimas](#)

Pavadinimas	Užsienio atsargos
1. Kontaktinė informacija	
1.1. Institucija	Lietuvos bankas
1.2. Padalinys	Ekonomikos ir finansinio stabilumo tarnybos Statistikos departamento Išorės statistikos skyrius
1.3. Kontaktinis asmuo	Daiva Milaševičienė dmilaseviciene@lb.lt (8 5) 268 0413
2. Teisinė informacija	
2.1. Įsipareigojimas rinkti, sudaryti ir skleisti statistinę informaciją	<p>LB atsakomybė rinkti ir sudaryti statistinę informaciją, reikalingą ECBS ir LB funkcijoms vykdyti, yra įtvirtinta LB įstatymo (su paskutiniais pakeitimais 2019 m.) 8 straipsnyje.</p> <p>Statistinės informacijos sklaidos atsakomybė yra apibrėžta LB įstatymo 55 straipsnyje, kuriame nustatoma, kad LB ne rečiau kaip kartą per mėnesį skelbia statistinę ir kitą informaciją.</p> <p>LB vykdo statistikos darbus pagal kiekvienais metais tvirtinamą Lietuvos banko statistikos programą.</p> <p>LB yra atsakingas už oficialiųjų tarptautinių atsargų ir tarptautinių atsargų ir užsienio valiutų likvidumo lentelės statistikos sudarymą ir sklaidą.</p>
2.2. Statistinės informacijos rinkimą užtikrinantys teisės aktai ir susitarimai	<p>ECBS funkcijoms vykdyti reikalingos statistinės informacijos rinkimo teisinis pagrindas yra Tarybos reglamento (EB) Nr. 2533/98 2 straipsnis ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 2015/373, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (EB) Nr. 2533/98.</p> <p>Duomenys renkami vadovaujantis šiais dokumentais:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Lietuvos banko valdybos 2009 m. gruodžio 24 d. nutarimas Nr. 241 „Dėl statistinės informacijos ir duomenų, reikalingų sudarant Lietuvos Respublikos mokėjimų balansą ir tarptautinių investicijų balansą, pateikimo Lietuvos bankui tvarkos patvirtinimo“; - Lietuvos banko valdybos pirmininko 2010 m. vasario 25 d. įsakymas Nr. V2010/(1.7-0202)-02-42 „Dėl duomenų, reikalingų sudarant Lietuvos Respublikos mokėjimų balansą, tarptautinių investicijų balansą ir apskaičiuojant oficialiąsias tarptautines atsargas, pateikimo Lietuvos banke tvarkos patvirtinimo“; - Lietuvos banko ir Lietuvos Respublikos finansų ministerijos 2012 m. gruodžio 20 d. duomenų apsikeitimo sutartis Nr. V2012/(1.131.22-2200)-41.22-3.

Pavadinimas	Užsienio atsargos
3. Metodinė informacija	
3.1. Sąvokos ir apibrėžtys	<p>Duomenys apie oficialiąsias tarptautines atsargas kaupiami vadovaujantis metodika, išdėstyta TVF 2010 m. Mokėjimų ir tarptautinių investicijų balansų vadovo šeštajame leidime (MBV6) ir Vadove tarptautinėms atsargoms ir likvidumui užsienio valiutomis įtraukti į apskaitą. Oficialiosios tarptautinės atsargos – tai likvidus ir aukšto kreditingumo užsienio turtas, valdomas LB, turintis didelę paklausą ir kreditingumą LB valdomas užsienio turtas, kuris prireikus gali būti panaudotas netiesiogiai reguliuojant tarptautinių mokėjimų disbalansą ir kitiems panašioms tikslams. 2015 m. sausio 1 d. Lietuvai tapus euro zonos nare, oficialiąsias tarptautines atsargas sudaro reikalavimai ne euro zonos rezidentams konvertuojamosiomis valiutomis (išskyrus eurą), piniginis auksas, specialiosios skolinimosi teisės ir atsargų pozicija TVF.</p> <p>Tarptautinių atsargų ir užsienio valiutų likvidumo sąvoka platesnė negu oficialiosios tarptautinės atsargos. Ji papildomai apima kitą turtą užsienio valiutomis, kuris, staiga atsiradus papildomam užsienio valiutos poreikiui, gali būti panaudotas. Taip pat lentelėje yra pateikiami ir iš anksto nustatyti bei sąlyginiai trumpalaikiai gryniesi srautai, susiję su oficialiosiomis tarptautinėmis atsargomis ir kitu turtu užsienio valiutomis.</p> <p>Likučiams laikotarpio pabaigoje daro įtaką per laikotarpį įvykdyti finansiniai sandoriai, pokyčiai dėl perkainojimo, tai yra vertės pokyčiai per laikotarpį dėl rinkos kainų ir valiutos kursų pasikeitimų, ir kiti pokyčiai, prie kurių priskiriami pokyčiai, atsiradę dėl klasifikavimo ir struktūros pasikeitimų.</p>
3.2. Aprėptis (duomenų aprėptis, aprėpties išimtys, neužfiksuota veikla)	<p>Oficialiosios tarptautinės atsargos apima LB valdomą užsienio turtą ir reikalavimus TVF. Tarptautinių atsargų ir užsienio valiutų likvidumo lentelė apima ir centrinės valdžios sektoriaus, išskyrus socialinės apsaugos fondus, veiklą.</p>
3.3. Klasifikacija ir skirstymas į sektorius	<p>Klasifikavimo sistema atitinka išdėstytą TVF mokėjimų balanso ir tarptautinių investicijų balanso šeštajame leidime (MBV6), Tarptautinių atsargų ir likvidumo užsienio valiutomis įtraukimo į apskaitą vadove ir Europos Centrinio Banko gairėse ECB/2011/23 dėl Europos Centrinio Banko statistinės atskaitomybės reikalavimų išorės sektoriaus statistikos srityje.</p> <p>Skelbiami duomenys apima tokias oficialiųjų tarptautinių atsargų sudedamąsias dalis kaip piniginis auksas ir specialiosios skolinimosi teisės, atsargų pozicija TVF ir kitas turtas, kurį sudaro gryniesi pinigai ir indėliai, vertybiniai popieriai, išvestinės finansinės priemonės ir kiti finansiniai reikalavimai.</p>
3.4. Skaičiavimo metodai (vertės nustatymas, apskaitos metodas, išplėtimo / užskaitos procedūros)	<p>Oficialiosios tarptautinės atsargos yra apskaičiuojamos pagal reikalavimų nerezidentams realiuosius likučius ir yra įvertintos rinkos kaina.</p> <p>Piniginis auksas ir vertybiniai popieriai perkainojami kartą per mėnesį, paskutinę mėnesio darbo dieną tos dienos rinkos kaina. Užsienio valiutų atsargų vertė perkainojama kiekvieną darbo dieną pagal tos dienos ECB skelbiamus euro ir užsienio valiutos santykius. Sukauptos pajamos įskaitomos į ataskaitinio laikotarpio indėlių ir vertybinių popierių likutį.</p> <p>Oficialiosios tarptautinės atsargos apskaičiuojamos bendrąja verte, t. y. neatskaičius LB įsipareigojimų.</p> <p>Duomenys užsienio valiuta yra perskaičiuojami į eurus pagal ataskaitinio laikotarpio pabaigoje ECB skelbiamus orientacinius užsienio valiutos santykius.</p>
3.5. Duomenų šaltiniai	<p>Sudarant oficialiųjų tarptautinių atsargų ir tarptautinių atsargų ir užsienio valiutų likvidumo lentelės statistiką LB naudoja savo ir Lietuvos Respublikos finansų ministerijos pateiktus statistinius duomenis.</p> <p>Pagrindinis duomenų šaltinis oficialiųjų tarptautinių atsargų</p>

Pavadinimas	Užsienio atsargos
	pokyčiams (srautams ir likučiams) apskaičiuoti yra LB finansinės apskaitos informacinėje sistemoje (FAIS) esantys išsamūs LB balanso duomenys.
3.6. Statistiniai metodai	Oficialiosios tarptautinės atsargos apskaičiuojamos bendraja verte, t. y. neatskaičius LB įsipareigojimų. Eurui tapus oficialia šalies valiuta, LB investicijos eurais nebėra laikomos oficialiosiomis tarptautinėmis atsargomis, todėl LB skelbiamoje oficialiųjų tarptautinių atsargų 2015 m. sausio mėn. statistikoje matomas techninis sumažėjimas.
4. Duomenų tikslumas ir suderinamumas	
4.1. Duomenų teisingumo patvirtinimas	Sudarant oficialiųjų tarptautinių atsargų statistiką duomenų kokybei užtikrinti duomenys tikrinami vidinio nuoseklumo ir nuoseklumo per atitinkamą laikotarpį požiūriais. Papildomai gauti duomenys palyginami (derinami) su atitinkamais kitų statistikos šaltinių duomenimis.
4.2. Duomenų revizijos	Skelbiami galutiniai rezultatai ir jie nėra vėliau revizuojami
4.3. Duomenų suderinamumas tarp sektorių ir tarp skirtingų statistikos sričių	Oficialiųjų tarptautinių atsargų duomenys yra visiškai suderinti su mokėjimų ir tarptautinių investicijų balansų duomenimis.
5. Duomenų sklaida	
5.1. Duomenų periodiškumas ir skelbimo terminai	Mėnesiniai oficialiųjų tarptautinių atsargų duomenys turi būti paskelbti per savaitę, o tarptautinių atsargų ir užsienio valiutų likvidumo lentelės duomenys – per 10 dienų ataskaitiniam mėnesiui pasibaigus, vadovaujantis išankstiniame duomenų skelbimo kalendoriuje nurodytomis datomis. Oficialiųjų tarptautinių atsargų ir tarptautinių atsargų ir užsienio valiutų likvidumo lentelės duomenų skelbimo datos pateiktos duomenų skelbimo kalendoriuje .
5.2. Duomenų sklaidos formos	Oficialiųjų tarptautinių atsargų ir tarptautinių atsargų ir užsienio valiutų likvidumo lentelės duomenys yra pateikiami vienu metu visoms suinteresuotoms šalims paskelbiant juos LB interneto svetainėje skyriuje „Statistika“, Išorės sektoriaus statistika . Oficialiųjų tarptautinių atsargų ir tarptautinių atsargų ir užsienio valiutų likvidumo lentelės duomenys skelbiami milijonais eurų (taip pat yra skelbiamas piniginių aukso kiekis milijonais Trojos uncijų). Oficialiųjų tarptautinių atsargų lentelėje yra skelbiami tokie duomenys: piniginis auksas, specialiosios skolinimosi teisės ir atsargų pozicija TVF ir kitas oficialiųjų tarptautinių atsargų turtas (grynieji pinigai ir indėliai, vertybiniai popieriai, išvestinės finansinės priemonės ir kiti reikalavimai). Pradedant 2015 m. sausio mėn. duomenimis yra skelbiama tarptautinių atsargų ir užsienio valiutų likvidumo lentelė (vadinamasis dvigubas šablonas), kurioje pateikiami LB ir valdžios sektoriaus duomenys. LB MB duomenis teikia ECB ir TVF pagal nustatytus duomenų pateikimo reikalavimus ir terminus.
6. Metaduomenų atnaujinimas	Metaduomenys peržiūrimi ir atnaujinami kartą per metus. Metaduomenų atnaujinimo data: 2020-06-30.